

សៀវភៅ រំលឹក
ប្រយោគស្នេហាជាតិ

កណ្តុទី ២

ផ្សាយចេញពី "មន្ទីរការវប្បធម៌"
រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង
ព.ស ២៥៤៦ ព.ស ២០០២
ម៉ោង ១៥:២២ ម៉ោង ១០:០០
រោងចក្រព័ទ្ធជុំវិញ
ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវស្រុក

មេមតី ១០

មហាវេស្សន្តរជាតិក

សម្រាប់ទេសន៍

ទី ២

កណ្តាលហេមពាន្ត

ប្រដាប់ដោយគាថា ១៣៤

បោះពុម្ពលើកទី ២

ចំនួន ៥.២០០ ច្បាប់

ភ្នំពេញ

ការផ្សាយរបស់អាគារបោះពុម្ពផ្សាយវប្បធម៌

១៩៩០

មហាវេស្សន្តរជាតក

ទី ២

កណ្តាលមហេសី

នមោ តស្ស ភកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

ឥតិ សា វេ កហេត្វា តតោ ចុតា មទ្ធករញ្ញោ
អគ្គមហេសីយា កុច្ឆិម្ហំ និព្វត្តិ ។

ព្រះពុទ្ធកាលនោះ រីឯព្រះនាងសុប្បារសុប្បតី ដ៏ជាស្រីល្អអស់អង្គ
ទ្រង់នូវរូបមានលក្ខណៈប្រសើរនោះ ព្រះនាងទទួលយកព្រះពរទាំង
១០ ប្រការ អំពីព្រះឥន្ទ្រាធិរាជហើយ ក៏ច្បុកស្រុតចុះមកចាប់បដិសន្ធិ
ព្រះពុទ្ធអគ្គមហេសី នៃព្រះបាទមទ្ធករាជព្រះមាតុលនគរ ។

តាយ ជាយមាធាយ ចន្ទនចុណ្ណន បរិច្ឆោសិតេន
វិយ សរីរេន ជាតត្តា ។ រីព្រះនាងសុប្បារសុប្បតីសោត កាលណា
ព្រះនាងប្រសូតចេញមកអំពីផ្ទៃ នៃព្រះអគ្គមហេសីព្រះបាទមទ្ធករាជ
នោះហើយ ដ៏មានសម្បុរសនោះល្អ បីដូចអ្នកយកនូវលំអិតខ្លឹមចំនួន

មកលាបស្រឡាបអស់អង្គ ហេតុតែព្រះនាងមានកំណើតដូច្នោះ ទើប
លោកមកសន្មតកត់សំគាល់ នូវព្រះនាមនាងថា «ព្រះនាងសុប្បា
សុប្បតីកុមារី» លុះព្រះនាងចំរើនធំឡើង ព្រមនូវអស់បរិពារផង
ទាំងឡាយច្រើន មានព្រះរូបឆោមនោះល្អ បីដូចស្រីទេពអប្សរសរសើរ
កញ្ញានៅនាសួគ៌នាយហោង ។

អថ នំ សិរិមហារាជា អត្តនោ បុត្តស្ស សញ្ញយ-
កុមារស្ស អត្តាយ អាណេត្វា ។ បពិត្រអើយ រឺព្រះនាងសុប្បា-
សុប្បតីកុមារី លុះព្រះនាងមានព្រះជន្មបាន ១៦ ព្រះវស្សាបរិបូណ៌
ហើយក្នុង ព្រះបាទសិរិមហារាជ ឲ្យទៅអញ្ជើញព្រះនាងមកអភិសេក
មួយអន្លើនឹងចៅសញ្ជ័យកុមារ ឲ្យឡើងសោយរាជ្យសម្បត្តិ ទុកព្រះ
នាងជាអគ្គមហេសីធំក្រៃលែងអស់ស្រីព្រះស្នំផងទាំងឡាយ ១៦ ពាន់
តេជ រុត្តំ ហេតុនោះហោង ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះសារីបុត្តគ្រូ
សូត្រនូវបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

តតោ ចុតា សា ជុស្សតិ   ខត្តិយេ ឧបបដ្ឋថ
ដេតុត្តរម្ហិ   នករេ   សញ្ញយេន សមាគមីតិ ។

កោ សារីបុត្ត ហោធម្មសេនាបតីស្រីសារីបុត្តអើយ វិព្រះ
 នាងសុបារសុប្បតីទេវី ព្រះនាងច្យុតស្រុតចាកទេវលោក ក៏បានមក
 កើតក្នុងត្រកូលក្សត្រខត្តិយវង្ស ហើយបានជាអង្គអគ្គមហេសី នៃ
 ព្រះបាទស្រីសញ្ញ័យជាក្សត្រថ្លៃប្រសើរ សោយរាជ្យសម្បត្តិបិតនៅនា
 ជេតុត្តរនគរ ។ អថ នំ សក្កោ គ្រានោះ សម្តេចសក្កទេវរាជ បិត
 នៅនាស្នគិត្រៃត្រីង្សទេវលោក ស្តេចបើកទិព្វចក្ខុរមិលមើលចុះមក
 យល់ព្រះនាងសំរិទ្ធិនូវព្រះពរ ៩ ប្រការបរិបូណ៌ ដូចព្រះនាងប្រាថ្នា
 នោះក្នុង ព្រះឥន្ទ្រក៏ទ្រង់រំពឹងដូច្នោះថា ឱពរ ១០ ប្រការដែលអញ
 ប្រសិទ្ធិឲ្យព្រះនាងសុបារសុប្បតីទេវីនោះមិញ នាពរទាំង ៩ ប្រការ
 នោះ ព្រះនាងបានបរិបូណ៌ហើយ នៅសល់ខានតែពរមួយ ព្រះ
 នាងប្រាថ្នាឲ្យបានព្រះរាជបុត្រប្រុសនោះមិញ ពុំទាន់បានបរិបូណ៌
 នៅឡើយ ថាបើដូច្នោះក្នុង អញនឹងបំពេញឲ្យបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា
 នោះហោង ។

កាលនោះ ព្រះបរមពោធិសត្វមហាបុរសវ័ត្ត ស្តេចបិត
 នៅនាពិភពត្រៃត្រីង្សនាយ ។ សម្តេចព្រះឥន្ទ្រាធិរាជ ស្តេចទ្រង់ជ្រាប

សភាពព្រះជន្មព្រះពោធិសត្វថា នឹងសំរិទ្ធិបរិបូណ៌ហើយ ព្រះឥន្ទ្រា-
 ធិរាជក៏ចូលទៅកាន់ព្រះពោធិសត្វ ហើយនិមន្តដោយបទបាលីថា
 មារិស តយា មនុស្សលោកំ កន្តំ វដ្ឋតិ ។ មារិស បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏មានបុណ្យបារមីច្រើនអើយ សូមអារាធនានិមន្តព្រះអង្គ ស្តេច
 លីលាចុះទៅទូន្មានសត្វផងទាំងឡាយ នៅនាមនុស្សលោកនាយ
 ថាបើព្រះអង្គលីលាចុះទៅហើយ ព្រះបារមីព្រះអង្គនឹងសំរិទ្ធិបរិបូណ៌
 ប្រាកដហោង ។

កាលនោះ ព្រះបរមពោធិសត្វ ស្តេចទទួលនិមន្តន៍សម្តេច
 ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជហើយ ទើបព្រះអង្គច្យុតស្រុតចុះមកអំពីសួគ៌ទេវលោក
 នាយមកចាប់បដិសន្ធិ ព្វដ៏ក្នុងព្រះមាតុទរបរវ នៃព្រះនាងសុបារ-
 សុប្បតី ដ៏ជាព្រះអគ្គមហេសីថ្លៃ ព្រះបាទស្រីសញ្ជ័យដែលទ្រង់
 សោយរាជ្យសម្បត្តិ បិតព្វដ៏ជេតុត្តរនគរនោះហោង ។

តស្ស ចេវ អញ្ញោសព្វ ចរនធម្មានំ សដ្ឋីសហស្សានំ
 ទេវបុត្តានំ បដិញ្ញំ កហោត្វា ។ សម្តេចព្រះឥន្ទ្រាធិរាជប្តេជ្ញានិមន្ត
 មិនប៉ុន្តែព្រះពោធិសត្វឯងឡើយ ហើយនិមន្តអស់ទេវបុត្រផងដទៃ

នោះច្រើនប្រមាណ ៦ ម៉ឺន ឲ្យច្យុតព្រមមួយអង្រើនឹងព្រះពោធិសត្វ
 នោះឯង សកដ្ឋានមេវ តតោ លុះព្រះឥន្ទ្រាធិរាជនិមន្តស្រេចហើយ
 ក៏ស្តេចហោះទៅកាន់ឋានលំនៅព្រះអង្គវិញហោង ។ បពិត្រអើយ
 វីអស់ទេវបុត្រសំណាល់ក្រែលែងនោះ សឹងច្យុតចុះមកចាប់បដិសន្ធិ
 ព្រះព្រះបាទវរុណវរ្ម័នៗ ៦ ម៉ឺននោះឯង ។
 ហេតុតែព្រះបារមី នៃព្រះបរមពោធិសត្វមហាបុរវត្តវិសេស មកចាប់
 បដិសន្ធិ ព្រះមាតុទរបរព្រះកន្លោង គឺព្រះនាងសុបារសុប្បតិ
 ព្រះនាងមានព្រះរាជហឫទ័យនោះជ្រះថ្លាសទ្ធា ចង់ឲ្យទានស្នូមយា-
 អ្នកកំសត់ទុគ៌ិតផងទាំងឡាយ ព្រះនាងឲ្យប្រដាប់សាលាទានទាំង ៦
 សាលាទាន ៤ នោះនៅនាទ្វារព្រះនគរទាំង ៤ សាលាមួយ
 នោះនៅនាមុខព្រះលាន សាលាមួយទៀតនោះនៅនាក្នុងព្រះរាជរាំង
 ហើយព្រះនាងឲ្យចាយអស់មាសប្រាក់ កែវកង សព្វពិធីវត្ថុផង ឱ្យ
 ទៅជាទានដល់អស់អ្នកស្នូម យាចកអ្នកកំសត់ ទុគ៌ិតផងទាំងឡាយ
 ក្នុង ១ ថ្ងៃៗ នោះ ៦ វែនតម្លឹងមាស ។

កាលណាបើជ្រាបដល់ ព្រះស្រីសញ្ញ័យបរមបពិត្រក្សត្រ

ប្រសើរនោះហើយ ស្តេចមានព្រះបន្ទូលឲ្យហៅអស់ព្រាហ្មណ៍ ដែល
 ចេះទាយនិមិត្តនោះមកហើយ មានព្រះបន្ទូលដណ្តឹងថា ព្រាហ្មណ៍
 អើយ ចាប់ដើមតាំងអំពីព្រះនាងទេវីទ្រង់គភ៌ ព្រះនាងមានព្រះរាជ
 ហឫទ័យនោះ ជ្រះថ្លាសទ្ធាចង់តែឲ្យទាននោះ តើមានហេតុដូចម្តេច ។
 ទើបព្រាហ្មណ៍ចេះទាយនិមិត្តនោះ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះសម្មតិ
 ទេពក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ នេះហេតុអំណាចព្រះរាជបុត្រ បិតនៅក្នុង
 ព្រះមាតុទរ ទើបមានព្រះរាជហឫទ័យសទ្ធាចង់តែឲ្យទាន បពិត្រព្រះ
 មហារាជអើយ រឺសម្តេចព្រះរាជបុត្រនោះ មិនគឺស្រីឡើយ គឺប្រុសឯង
 មិនទេឡើយ មកបិតនៅក្នុងព្រះរាជឧទរ ថាបើចាកចេញអំពីព្រះ
 មាតុទរ ព្រះវររាជមាតាកាលណាហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបារមីនោះ
 រុងរឿងថ្កើងទូទំរទៅអស់ស្តេចទាំងសកលជម្ពូទ្វីប សឹងដំនាំជង្វាយ
 ភ្លាសស្វយវៃ មកថ្វាយព្រះអង្គនោះច្រើនហោង ។

តំ សុត្វា រាជា តុដ្ឋមានសោ ហុត្វា វុត្តប្បការា ឆ ទាន-
 សាលាយោ ការាបេត្វា វុត្តប្បការំ ទានំ បដ្ឋបេសិ ។ ព្រះមហាក្សត្រា-
 ធិរាជទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ ពាក្យព្រាហ្មណ៍ក្រាបបង្គំទូលដូច្នោះហើយ

ស្តេចមានព្រះរាជហឫទ័យនោះ ត្រេកអរសាទរក្រៃពេក ទ្រង់ឱ្យយក
ព្រះរាជទ្រព្យផងទាំងពួង ព្រះរាជទានទៅព្រះនាងច្រើនក្រៃពេកជា
អនេកប្រការ ។

ពោធិសត្វស្ស បដិសន្ធិក្នុងហាលកាលតោ បដ្ឋាយ
រញ្ជ្ជា អាយប្បមាលំ ឆាម ឆាហោសិ ។ រឺនឹងស្រដីកាលព្រះ
ពោធិសត្វមហាបុរសវត្តវិសេស មកចាប់បដិសន្ធិក្នុងព្រះមាតុទរបរ
ព្រះមាតានោះ ហេតុតែព្រះបារមីនៃព្រះពោធិសត្វនោះមិញ រឺអស់
ស្តេចសកលជម្ពូទ្វីប សឹងតែនាំមាសប្រាក់កែវកង សព្វពិធុវត្តមកថ្វាយ
សម្តេចព្រះវររាជបិតានោះច្រើន នឹងរាប់គណនាពុំបានឡើយ ។

ទេវី មហាន្តេន បរិវារន គត្តំ ឆារន្តី ។ រឺព្រះនាង
ទេវីទ្រង់គភ៌ពោធិសត្វ មួយអន្លើនូវអស់បរិវារផងច្រើនបរិបូណ៌បាន
១០ ខែហើយ ព្រះនាងមានព្រះចំណង់នឹងចង់ទៅទតរមិលមើល
ព្រះនគរ ទើបព្រះនាងឲ្យទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះមហាក្សត្រាធិរាជទ្រង់
ជ្រាប ហើយមានព្រះរាជហឫទ័យនោះត្រេកអរក្រៃពេក ស្តេចឱ្យ
ប្រដាប់ប្រដាព្រះនគរនោះ ល្អបីដូចពិមាននៃទេវតានៅនាហានស្លតិ

នាយ ហើយព្រះអង្គប្រើអាមាត្យ ឲ្យទៅយកសុវណ្ណសិវិកានាំមក
 ឲ្យព្រះនាង។ បិតានៅលើគ្រែសុពណ៍សិវិកានោះ ហើយក៏លីលាទៅ
 ទតរមិលមើល ហើយធ្វើប្រទក្សិណព្រះនគរ ៣ ជុំ ទើបព្រះនាង
 ត្រឡប់មកដល់កណ្តាលផ្លូវឈ្នួញធំកូរ ខ្យល់កម្មជួរភ្នំក៏បក់កំរើកផ្ទៃ
 ព្រះឧទរ នឹងប្រសូត្រព្រះពោធិសត្វព្វដំកាលណោះ។ ទើបពួកអាមាត្យ
 នាំសេចក្តីទៅក្រាបបង្គំទូល សម្តេចព្រះមហាក្សត្រស្តេចទ្រង់ជ្រាប
 ដំណឹងនោះហើយ ទើបទ្រង់ចាត់ឲ្យសង់ ព្រះដំណាក់ជាទីប្រថាប់
 សំរាប់ប្រសូត ព្រះនាងក៏ប្រសូត្រព្រះបរមពោធិសត្វ ព្វដំហាននោះ
 ហោង ។

តេជ រុត្តំ ហេតុនោះ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះមហា
 សារីបុត្តត្រូវថា ៖

ទស មាសេ ធារយិត្វា   កហេន្តិ បុរ បទត្តិលំ
 វេស្សានំ វិទិយា មជ្ឈេ   ជនេសិ ឝុស្សតិ មមន្តិ

ហៃបាសារីបុត្តអើយ រឺព្រះនាងសុបារសុប្បតិទេវី ទ្រង់គភ៌
 អញ្ញតថាគត បរិបូណ៌បានខែ ១០ ហើយ ព្រះនាងទៅទតមើលព្រះ

នគរប្រទក្សិណ ៣ ជុំរួចហើយ ព្រះនាងត្រឡប់វិលមកដល់កណ្តាល
ផ្លូវហើយ ក៏ប្រសូតអញ្ញតថាគតនៅកណ្តាលផ្លូវឈ្នួញធំ ។

មហាសត្តោ មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខមន្តោ វិសុន្តោ ហុត្វា
អក្ខិណិ ឧម្មិលេត្វា វ និក្ខមិ ។ កាលណាបើព្រះមហាសត្វនោះ
ប្រសូតចាកចេញអំពីព្រះមាតុទរបរព្រះកន្លោង ដ៏មានព្រះអង្គនោះល្អ
បរិសុទ្ធ បីដូចតម្បារមាស រឺព្រះនេត្រទាំងពីរនោះសោត សឹងដ៏ថ្លា
ស្រឡះ ហើយទតរមិលមើលទៅកាន់ព្រះកន្លោង ថ្វាយបង្គំប្រណាម្យ
ទូលថា បពិត្រព្រះមេដ៏មានគុណធ្ងន់ប្រសើរអើយ តើអ្នកមានមាស
ដឹងអើយ? ខ្ញុំនឹងចង់ឲ្យទានបន្តិចហា: ។ សម្តេចព្រះវររាជមាតាព្រ
ហើយ មានព្រះបន្ទូលថា តាត បិយបុត្តក ម្នាលកូនស្ទូនសម្លាញ់
មាសម្តាយអើយ នឹងក្រអឺមាសនោះឡើយ ព្រះនាងទេវីមានព្រះបន្ទូល
ម្ល៉ោះហើយ ព្រះនាងយកមាស ១ ពាន់តម្លឹង ដាក់លើព្រះហស្តព្រះ
ពោធិសត្តព្ធដ៏កាលនោះហោង ។ នាកាលព្រះពោធិសត្វចាកចេញអំពី
ព្រះមាតុទរនោះ បានទទួលយកមាសអំពីព្រះកន្លោង ហើយព្រះអង្គ
ឲ្យទៅជាទានមួយរំពេចនោះឯង រីឯព្រះបរម ពោធិសត្វកាលចាក

ចេញអំពីព្រះឧទរបវរព្រះកន្លោង ហើយមានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះវររាជ
 មាតានោះមាន ៣ ដង គឺកាលជាព្រះមហោសថម្តង កាលជាព្រះ
 វេស្សន្តរនេះម្តង កាលជាព្រះសិទ្ធាចិនោះម្តង ។ បពិត្រអើយ នាកាល
 សម័យនឹងសន្មតកត់ព្រះនាម ព្រះបរមពោធិសត្វនោះ ហេតុនិមិត្តព្រះ
 អង្គកើតនៅនាកណ្តាលផ្លូវឈ្នួញកូរ អស់ព្រះញាតិផងទាំងឡាយ ក៏
 សន្មតព្រះនាមករណ៍ ចំរើនព្រះពរហៅថា «ព្រះវេស្សន្តរកុមារ» ។

តេជ រុត្តំ ហេតុនោះ លុះព្រះអង្គបានត្រាស់ហើយ មាន
 ព្រះបន្ទូលនឹងព្រះមហាសារីបុត្តត្ថេរ សូត្រជាបទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

ន មយ្ហំ មត្តិកំ ឆាមំ   នបិ បេតិកសម្ភំ
 ជាតោម្ហិ វេស្សវិទិយា   តស្មា វេស្សន្តរោ អហុន្តិ ។

សារីបុត្ត ហៃបាសារីបុត្តអើយ នាកាលតថាគតកើតមកបាន
 ឈ្មោះ ថាព្រះវេស្សន្តរនោះ មិនមែនជាប់ដោយព្រះនាមមាតាបិតា
 ឡើយ ដោយហេតុតែតថាគតកើតនៅកណ្តាលផ្លូវឈ្នួញធំ ក៏អស់
 ព្រះញាតិផង គេមកសន្មតកត់ព្រះនាមតថាគតថា «ព្រះមហាវេស្សន្តរ
 កុមារ» ដូច្នោះហោង ។ នាកាលថ្ងៃព្រះអង្គចាកចេញ អំពីព្រះមាតុទរ

បរវេទនៃព្រះកន្លោងព្រះមាតានោះ ព្រះកាលនោះ មានជំរឿនមួយ
 មានប្រក្រតីតែងតែដើរព្រះកណ្តាលអាកាស នាំកូនជំរឿនមួយមក
 ថ្វាយព្រះបរមពោធិសត្វ ហើយមេជំរឿននោះក៏ហោះទៅបាត់វិញទៅ ។
 ជំរឿននោះកើតមានជាបច្ច័យនៃព្រះមហាសត្វ ទើបអស់មហាជនផងទាំង
 ឡាយសន្មតនាមជំរឿននោះថា «បច្ច័យនាគេន្ទ្រ» ហោង ។

រាជា មហាសត្វស្ស អតិទិយាទិណោសវន្តិតា អលម្ពត្ត-
 ទិយោ មជ្ជវិរាយោ ចតុសដ្ឋិធាតិយោ ទាមេសិ ។ ទើបមហា-
 ក្សត្រាធិរាជ ស្តេចឲ្យស្រាវជ្រើសរើសរកមេនំឲ្យបាន ៦៤ នាក់ រៀន
 លែងនូវទោសជាដើម គឺខ្ពស់ពេក ទាបពេក ទោះបីដោះសណ្តាយក៏
 ស្តេចពុំឱ្យយកឡើយ ឲ្យយកតែដោះក្បួនមន្តរូបនោះល្អប្រពៃ ទើប
 ព្រះអង្គឲ្យយកមកជាមេនំ បំរើព្រះពោធិសត្វនោះ ហើយស្តេចឱ្យ
 មេនំទៅអស់ក្មេងទាំង ៦ ម៉ឺននោះមួយ ៗ ម្នាក់សព្វគ្រប់ទាំង ៦ ម៉ឺន ។
 លុះព្រះពោធិសត្វចំរើនធំឡើង ទើបព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ ស្តេចឱ្យ
 ប្រដាប់នូវគ្រឿងអលង្ការ មានតម្លៃ ១ សែនតម្លឹង ឲ្យព្រះបរមពោធិ-
 សត្វ ៗ ទ្រង់បន្តិចហើយ ស្តេចដោះឲ្យទៅជាទានមេនំផងទាំងឡាយ

ហើយព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ ទ្រង់ឲ្យប្រដាប់ថ្វាយដល់ព្រះបរមពោធិ-
 សត្វវិញទៀត ព្រះអង្គទ្រង់បន្តិចហើយ ស្តេចដោះប្រទានទៅមេនំផង
 វិញទៀត ។ នាកាលព្រះអង្គនៅក្មេងនៅឡើយនោះ តែងនឹងដោះ
 គ្រឿងប្រដាប់ឲ្យទៅជាទានមេនំផងទាំងឡាយរៀងៗ តទៅជាគំរប់ ៩
 ដងហោង ។

សោ អដ្ឋវស្សិតកាលេ បន ចាសាទរតតោ សយនបិដ្ឋេ
 ជិសិដ្ឋោ ចិន្តេសិ ។ លុះព្រះអង្គចំរើនធំឡើង បានព្រះជន្ម ៨ ព្រះ
 វស្សាហើយ ស្តេចឡើងទៅលើប្រាសាទវត្ត គង់លើខ្នងកម្រាលជា
 ប្រដាប់ដ៏ប្រសើរ កើតព្រះតម្រិះក្នុងព្រះរាជហឫទ័យ នឹងចង់ឲ្យ
 អដ្ឋន្តិកទាន គឺទានក្នុងខ្លួនព្រះអង្គឯង ថានរួមក្នុងណាមួយ ជាស្នូម
 យាចកមកស្នូមក្បាលអញក្តី ទោះវាមកស្នូមភ្នែកអញក្តី ទោះវាស្នូម
 ថ្លើមអញក្តី សាច់ស្នូតឈាមអញក្តី ក៏អញនឹងកាត់ក្បាលធ្លៀលយក
 ភ្នែក ពុះទ្រូងរូងយកថ្លើម អារសាច់សម្រក់ឈាម ឲ្យទៅជាទានស្នូម
 ផងទាំងឡាយនោះ ទោះស្នូមឯណាមួយវាមកស្រដីថា នៃព្រះវេស្សន្តរ
 អើយ អ្នកទៅនៅបំរើអញ ក៏អញនឹងលួងលោមអាត្មាអញ ឲ្យទៅ

នៅជាខ្ញុំបំរើអ្នកនោះហោង ។

តស្សូវ សភារំ សរសចិត្តំ ចិន្តេន្តស្ស ចតុនហុតាធិក-
 ត្វិយោជនសតសហស្សពហុលា អយំ មហាបឋវី មត្តរវារណោ វិយ
 តជ្ជមាណ កម្មិ ។ សិនេរុបពូតរាជា សុសេទិតវេត្តង្គុរោ វិយ ឱនមិត្តា
 ជេតុត្តរនករភិមុខោ អដ្ឋាសិ ។ កាលនោះ ព្រះអង្គត្រិះរិះក្នុងព្រះ
 រាជហឫទ័យ នឹងឲ្យអង្គត្តិកទាននោះ ក៏កើតជាអស្ចារ្យក្រៃពេក រី
 ក្រឡាមហាប្រិថពីងងមានកម្រាស់នោះ ២ សែន ដ៏អធិកនីទៅនូវ ៤
 ម៉ឺនយោជន៍ ក៏ពុំអាចដើម្បីនឹងទប់ទល់តម្កល់អាត្មាភាពនោះបានឡើយ
 សឹងដឹកក្រើករំពើក បញ្ចេញនូវសំពួសម្រែកនោះស្រៀវមហិមាក្រៃពេក
 មិនប៉ុន្តែម្ល៉ោះសោត រីឯមហាសមុទ្រឯងដ៏មានទឹកនោះ ពុះពោរជោរ
 ឡើងរំជុំរំជែង បោកបែកផ្កាត្រែង រលករលងមកលើមាត់ច្រាំង រីក្នុំ
 សិនេរុបពិតរាជនោះសោត សឹងក៏មានកំពូលនោះទន់ល្ងន់ល្ងាសទៅ
 មក បីដូចចុងដំបងទងផ្កៅ គិតដ៏អ្នកកាត់ចុងដើមបោះទៅក្នុងពពុល
 ភ្លើង ហើយយកមកបោចបកបញ្ឈួរឡើង ទន់ល្ងន់ល្ងាសនោះ មាន
 ប្រការដូចម្តេចមិញ រីក្នុំព្រះសិនេរុរាជ នោះក៏ឱនលំទោនឆ្ពោះទៅកាន់

ជេតុត្តរនគរនោះ មានប្រការដូច្នោះហោង ។ វិបណ្ណាភ្នំទាំងពួង
 សោត សឹងដ៏មានកំពូលនោះរណ្តំគ្នា បន្លឺនូវស័ព្ទសូរគឺកកងក្រៃ
 ពេក ។ វិជ្ជរសោតដ៏លាន់ព្រៃស័ព្ទនោះកងរំពង វិជ្ជេកបន្ទោរពុំជួកាល
 សឹងដ៏ដាល ច្រវាត់ចាលចាញ់សម្ភារបារមី នៃព្រះបរមពោធិសត្វព្វដ៏
 កាលនោះ ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជក៏ទះព្រះហស្តថ្វាយស័ព្ទសាធុការ ទាំងមហា
 ព្រហ្មក៏ស្តុតិថ្វាយជ័យមង្គល វិស័ព្ទកោលាហលក៏កើតប្រាកដដរាប
 ដល់ព្រហ្មលោកនាយហោង ។

រុត្តម្បិ ចេតំ សេចក្តីនេះសមដូចព្រះពុទ្ធដីកាដែលព្រះអង្គ
 មានបន្ទូលជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

យនាហំ ទារកោ ហោមិ	ជាតិយា អដ្ឋវស្សិកោ
តនា និសដ្ឋ ចាសានេ	នានំ នាតុំ វិចិន្តយី
ហនយំ ននេយ្យំ ចក្កុំ	មំសម្បិ រុដិរិមិ ច
ននេយ្យំ កាយំ សាវេត្វា	យទិ កោចិ យាចយេ មមន្តិ
សការំ ចិន្តយន្តស្ស	អកម្បិ តមសណ្ឌិតំ
អកម្បិ តត្ថ បបរី	សិនេរុនរដំសកាតិ

កាលអញ្ញតថាគតនៅជាទារក កើតមកបានអាយុ ៨ ខួប
អង្គុយគិតនៅក្នុងប្រាសាទ ដើម្បីនឹងឲ្យទានក្នុងវេលាគ្រានោះ ប្រសិន
ណា បើមានស្នមមកស្នមបេះដូង ភ្នែក សាច់ ស្លុត លោហិត
ឬរាងកាយក្តី អញ្ញតថាគតក៏នឹងពុះវះកាត់ឲ្យជាទានទាំងអស់ កាល
ណាអញ្ញតថាគត កំពុងគិតគ្រិះរិះដូច្នោះ ចិត្តតថាគតឥតមានរំភើប
ញាប់ញ័ររន្ធត់តក់ស្លុតឡើយ ក្នុងសម័យនោះ ផ្ទៃផែនដីដែលមានភ្នំ
សុនេរុរាជនិងព្រៃហោមពាន្តជាគ្រឿងប្រដាប់ ក៏កក្រើកញាប់ញ័រជា
ចលាចលអស្ចារ្យ ។

ពោធិសត្តោ សោឡសវស្សិកកាលេយេវ សព្វសិប្បានំ
និប្ពត្តិ ចាបុណិ ។ លុះព្រះបរមពោធិសត្វចំរើនឡើងបានព្រះជន្ម ១៦
ព្រះវស្សា ព្រះអង្គរៀនចប់ត្រៃវេទផងទាំងឡាយ ឥតទើសទាល់សល់
នឹងប្រាជ្ញាទិព្វវិសេសនោះឡើយ ។ អណ្តាប់នោះ សម្តេចព្រះវររាជបិតា
ទ្រង់មានព្រះបំណង នឹងព្រះរាជទានរាជ្យទៅព្រះពោធិសត្វ ទ្រង់
ប្រឹក្សានឹងព្រះនាងសុបារសុប្បតីទេវីស្រេច ហើយស្តេចឲ្យទៅនាំនាង
ខត្តិយកញ្ញាមួយឈ្មោះ នាងមទ្រីទេវី សោភាអំពីមាតុលនគរ ដំជាព្រះ

ព្រះរាជត្រកូល នៃសម្តេចមន្ទរាស្ត្រមកហើយ ទើបព្រះមហាក្សត្រ
តម្កល់ព្រះនាមមន្ទ្រីទេវីនេះ ឲ្យជាអឃុំអគ្គមហេសី ជាអធិបតីនៃអស់
ស្ត្រីទាំង ១ ម៉ឺន ៦ ពាន់នោះ ហើយអភិសេកព្រះបរមពោធិសត្វឲ្យ
សោយរាជ្យសម្បត្តិ បិតស្នងគ្រងព្រះរាជប្រពៃណី តម្កល់សម្តេចព្រះវរ
រាជបិតាធិរាជនោះឯងហោង ។

មហាសត្តោ រដ្ឋេ បតិដ្ឋិតកាលតោ បដ្ឋាយ ទេវសិកំ
ទេវសិកំ ឆ សតសហស្សានិ វិសដ្ឋេន្តោ មហាទានំ បរត្តេសិ ។
ចាប់អំពីកាលព្រះបរមពោធិសត្វ មហាបុរសវិត្តវិសេស បានសោយ
រាជសម្បត្តិហើយ ក៏ស្តេចចាយព្រះរាជទ្រព្យ ឲ្យជាទានអស់ស្នូម
យាចកអ្នកកំសត់ទុគ្គតទាំងឡាយ ក្នុងមួយថ្ងៃៗ នោះ ប្រាំមួយសែន
តម្លឹង គ្រប់សព្វសាលាទាំង ៦ នោះ ។ លុះយូរលង់បន្តិចទៅកូរ
សម្តេចព្រះភគវតីមន្ទ្រីទេវី ទ្រង់គភ៌ខែ ១០ គ្រប់បរិបូណ៌ ពុំយូរឡើយ
ព្រះនាងប្រសូតព្រះរាជបុត្រមួយបរិសុទ្ធកន្លង វិពពួកព្រះញាតិទាំង
ឡាយ ទទួលព្រះរាជកុមារនឹងបណ្តាញមាស ហេតុនោះហោង ក៏
សន្មតព្រះនាមហៅថា «ចៅជាលីកុមារ» ។ លុះចៅជាលីកុមារចេះ

ចាប់សៀវដើរទងទោងឈោងវារបន្តិច ៗ ហើយកូរ ព្រះនាងប្រសូត
ព្រះរាជបុត្រីមួយវិញទៀត អស់ព្រះញាតិផងទាំងឡាយនាំគ្នាទទួល
ព្រះរាជបុត្រីនោះនឹងស្បែកខ្លាយុំរាយផ្កាយ សឹងមាស ហេតុនោះឯង
ទើបសន្មតកត់ហៅថា «នាងក្រស្នាកុមារី» ដូច្នោះ ។

មហាសត្តោ មាសស្ស ឆក្ខុត្តំ អលង្កតហត្ថិខន្ធវរកតោ ឆ
នានសាលាយោ ឱលោកេសិ ។ ព្រះមហាសត្វ ព្រះអង្គឡើងគង់លើ
ដំរីវត្តមង្គលដ៏ប្រសើរ ស្តេចទៅទតសាលាទានទាំង ៦ ក្នុង ១ ខែ ៦
ដង សព្វៗ ខែរៀងទៅ ។

តទា កលិដ្ឋរដ្ឋេ ទុរុដ្ឋិកា អហោសិ ។ ព្រះជំពូលនោះ
មានស្រុកស្តេចព្រាហ្មណ៍មួយ ឈ្មោះកលិដ្ឋរាស្ត្រ នៅព្រំដីទុរុដ្ឋិគ្រាម
កើតទុរិក្សរាំងភ្លៀងអត់បាយ រីទន្សាយសោតសឹងក៏កាត់ស្រូវ ដង្កូវ
រោមផ្លែពេញទាំងស្រែ ឯស្រូវនោះក៏វាស្តុកស្លាប់អស់ មិនមានសល់
ដល់តិចឡើយ អស់មហាជនផងទាំងឡាយ សឹងកើតជាចោរខ្ទុយ
អស់ហោង ហើយកើតជាកោលាហាលរវល់ក្នុងព្រះនគរ ក្រៅព្រះនគរ
ឥតសុខសប្បាយដល់តិចឡើយ ទើបអស់នាម៉ឺនមុខមន្ត្រី សេនាបតី

រាជបណ្ឌិត អាមាត្យ កវីអ្នកប្រាជ្ញ រាជបុរោហិត ព្រាហ្មណ៍ព្រឹទ្ធ
 ផងទាំងពួង បបួលគ្នាជំនុំនៅនាកណ្តាលមុខព្រះលានហើយ ទើប
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះមហាក្សត្រាធិរាជថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេពក្សត្រថ្លៃ
 ប្រសើរអើយ ឥឡូវនេះវាកើតកោលាហលរវល់ដូច្នោះ តើយើងខ្ញុំ
 នឹងធ្វើដូចម្តេច ក៏នឹងបានភ្លៀងបង្កុំរចុះមកបាន សូមទានព្រះមេត្តា
 ប្រោស ព្រះអង្គគិត (រកឧបាយ) ក៏បានអេះ ថាបើព្រះអង្គមិនទ្រង់
 គិតហើយ អស់មហាជនផងទាំងឡាយ មុខជាអត់បាយស្លាប់អស់
 មិនទេឡើយ ។

តំ សុត្វា រាជា កិ តាតាតិ រុត្តេ ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ
 ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ហើយ មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយអើយ
 ថាបើដូច្នោះ រង់ចាំអញសិនឲ្យបាន ៧ ថ្ងៃ សូមភ្លៀងនោះលមើល ។
 ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជមានព្រះបន្ទូលម៉្លោះហើយ ឲ្យដំណើរអស់មុខ
 មន្ត្រីផងទាំងឡាយ ទៅកាន់ឋានលំនៅអាត្មាទីទៃៗ នោះរៀងខ្លួន
 ហោង ។ ឯក្រោយនោះឯង ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ ព្រះអង្គឡើង
 ទៅគង់លើប្រាសាទវត្តដ៏ប្រសើរ ទ្រង់នូវព្រះពស្រ្តសបរិសុទ្ធមកស្តាយ

ភ្លៀងប្រពៃ ហើយតាំងសីលឧបោសថ ៧ ថ្ងៃនោះក្តី សូម្បីនឹង
មានភ្លៀងស្រក់ចុះមក ១ តំណក់នោះក៏គ្មានឡើយ ។ អស់មុខមន្ត្រីផង
ទៅជំនុំគ្នាវិញទៀត ទើបព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ មានព្រះបន្ទូលថា ម្ចាស់
អ្នកទាំងឡាយអើយ ឥឡូវនេះអញចាំសីលឧបោសថនោះ ជាគំរប់ ៧
ថ្ងៃ ថ្ងៃនេះហើយ សូម្បីនឹងមានភ្លៀងធ្លាក់ចុះមកដល់ ១ តំណក់
នោះក៏គ្មានឡើយ ដូច្នេះយើងនឹងគិតធ្វើដូចម្តេចតម្កើននេះទៅទៀត ?
ទើបអស់មុខមន្ត្រីផងទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលថា សូមទានព្រះ
មេត្តាប្រោស យើងខ្ញុំអម្ចាស់បានដឹងឮថា ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរជា
ព្រះរាជបុត្រព្រះបាទស្រីសញ្ជ័យ នៅនាជេតុត្តរនគរសព្វថ្ងៃនេះ តែង
នឹងយកមាសប្រាក់ឲ្យទានសូមយាចកផងទាំងឡាយ មិនដែលដាច់
ឡើយ យើងខ្ញុំឮថា ព្រះអង្គមានជំរើវត្តមង្គលមួយឈ្មោះបច្ច័យនា-
គេន្ទ្រ ។ រីឯជំរើនោះសោត ថាបើដូចដល់ទៅឋានឯណាៗ ហើយ
ភ្លៀងក៏តែងបង្ករធ្លាក់ចុះក្នុងទីនោះ ។ រឺស្រូវ អង្ករ សណ្តែក ល្ងនោះ
ក៏កើតមានឡើងប្រាកដ ទាំងមាសប្រាក់កែវកង សម្បត្តិ សម្បូរសោត
ក៏កើតមានឯងច្រើន ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មានតែព្រះអង្គ

ប្រើព្រាហ្មណ៍ទៅសូមដំរីនោះ នាំយកមកឥឡូវនេះហោង ។ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ហើយ មានព្រះរាជហឫទ័យនោះត្រេកអរក្រៃពេក ទើបស្រាវជ្រើសរើសអស់ព្រាហ្មណ៍ផងទាំងឡាយនោះបាន ៨ នាក់ ។ តេសំ ឆាមាណិ រឺឈ្មោះព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះ មួយឈ្មោះរាមព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះធនព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះលក្ខណព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះសុជាតព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះយញ្ញព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះសុយាមព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះសុជាតមន្តព្រាហ្មណ៍ មួយឈ្មោះកោណ្ឌញ្ញព្រាហ្មណ៍ ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជមានព្រះបន្ទូលផ្តាំ ដោយនូវដំណើរនោះស្រេចហើយ ឲ្យដំណើរព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះទៅហោង ។

អថ តេ ព្រាហ្មណា អនុបុព្វេន ជេតុត្តរនករំ បត្វានានត្តេ ភត្តំ ភុត្តិភ្វា ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះ ដើរទៅតាមអណ្តាប់អណ្តោយទៅដល់នគរជេតុត្តរនោះ ព្រាហ្មណ៍ហូបបាយល្ងាចនៅសាលាទាន ហើយដេកសម្រាន្តនៅនាហ្វាននោះ នាកាលព្រាហ្មណ៍នឹងដេកនោះ មកគិតពិចារណានឹងគ្នាថា ម្ចាស់គ្នាយើងអើយ

មានតែយើងយកល្អឯងធ្វើដីខ្សាច់ លាបស្រឡាបអស់ទាំងខ្លួនយើង នោះ ទើបព្រះអង្គទតរមិលមើលមកយើង ស្គាល់ជាក់ថាព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍គិតនឹងគ្នាឆ្កោះហើយ ក៏ដេកលក់ស្រមុកខី ៗ ខុរ ៗ ដរាប ដល់ថ្ងៃហោង ។ បពិត្រអើយ លុះព្រឹកព្រហាមឡើងនោះឯង ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរ ព្រះអង្គស្រង់ជម្រះស្រេចហើយ ទើបសោយនូវ ភោជនាហារត្រកាល មានឱជារសពីសាផ្សេងៗ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ គ្រឿងប្រដាប់ សម្រាប់ប្រពៃស្រេចហើយនៃ ស្តេចឡើងគង់លើបា ដំរីវត្តមង្គលប្រសើរ ស្តេចលីលាទៅទតសាលាទានទាំង ៦ នោះ ស្តេចចែកចាយព្រះរាជទ្រព្យព្រះរាជទានស្នូមយាចកផងទាំងឡាយ ។ រឿព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះ យល់ស្នូមផងទទួលយកទាននោះនោះ ឡោចង្អៀតទាំងសាលា នឹងចូលទៅស្នូមដំរីបច្ច័យនាគេន្ទ្រ ព្វដំឋាន នោះពុំបានឡើយ ហើយបបួលគ្នាដើរទៅកាន់សាលាទានឯត្បូង ឈរ លើដំបូកបានបន្តិចក្នុង ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជស្តេចបរដំរីទៅទតសាលា ទាន ព្វដំឋានឯត្បូងនោះ ហើយព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះ រមិលមើល ទៅយល់ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ ក៏នាំគ្នាលើកដៃដាក់លើសិរសា ក្រាប

បង្គំទូលសេចក្តីដូច្នោះថា ៖

ជយតុ ភវំ ជយតុ ភវំ វេស្សន្តរោ ។ សូមព្រះបាទ
ស្រីវេស្សន្តរ ដ៏ជាមហាក្សត្រប្រសើរ ព្រះអង្គមានជ័យជំនះ ព្រះអង្គ
មានជ័យជំនះឈ្នះអស់សត្រូវផងទាំងពួង ។ ព្រះមហាក្សត្រស្តេចទត
យល់ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នោះហើយ មានព្រះបន្ទូលដណ្តឹងសួរ ជាបាទ
ព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

បុណ្យកត្តនខលោមា   បង្គំទន្តា រជស្សិក

បត្តយ្ហ ទត្តិលំ ពាហ្មំ   កី មំ យាចន្តិ ព្រាហ្មណាតិ

ម្នាលប្រស្តេចព្រាហ្មណ៍ អើយអញពិតពិលរមិលមើលទៅ

ប្រស្តេចនេះហើយ យល់អាក្រក់អ្វីមាល្យាយអេះ សឹងប្រឡាក់នូវផង
ធ្ងល់ដីខ្សាច់ ដ៏មានធ្មេញស ប្រស្តេចលើកនូវដៃស្តាំដាក់លើក្បាល
ហើយពោលដូច្នោះថា ជយតុ ភវំ ជយតុ ភវំ នោះតើប្រស្តេចមាន
បើចង់សូមទ្រព្យអ្វីអំពីអញហះ? ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះ ឮ
ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំប្រណម្យទូលជាបាទគាថាដូច្នោះថា ៖

រតនំ ទេវ យាទាម

សិរីនំ រជ្ជវង្សនំ

ទទាហិ បរំ ឆាតំ   ឡាសាទន្តំ ឧរុឡារន្តិ ។

បពិត្រព្រះនារាយណ៍នរបតី ស្រីសម្មតិទេព មហារាជ
ប្រសើរអើយ យើងខ្ញុំមកសូមជំរើវត្ថុប្រសើរ តែងនឹងចំរើនសិរីសួស្តី
អ្នកស្រីពិរាស្ត្រផងទាំងពួង ដ៏មានភ្នកស្តាំនោះឯទន្ធាំកំពុងពេញកម្លាំង
ដ៏មានចាមរនោះល្អាយល្អងរាំងគន្លងបោសព្រះធរណី សូមព្រះអង្គព្រះ
រាជទានមកយើងខ្ញុំព្រះអង្គហោង ។

តំ សុត្វា មហាសត្តោ អហំ សីសមាទី កត្វា
អជ្ឈត្តិកទានំ ឆាតុកាមេម្ហិ ។ ព្រះមហាក្សត្រ ស្តេចស្តាប់ពាក្យ
ព្រាហ្មណ៍ហើយ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះចិន្តាពិចារណាថា អញនៅសព្វថ្ងៃ
នេះ គិតតែនឹងចង់ឲ្យអជ្ឈត្តិកទាន គឺទានក្នុងខ្លួនអញ ក៏ឥឡូវនេះ
ព្រាហ្មណ៍សូមជំរើបច្ច័យនាគេន្ទ្រនេះហៅថា ពាហិរកទាន ក្រៅខ្លួនអញ
ក៏អញនឹងឲ្យឥឡូវនេះឯង ។ ព្រះបរមពោធិសត្វ ទ្រង់ព្រះចិន្តា
ពិចារណា នូវប្រការអម្បាលណោះហើយ ទើបមានព្រះបន្ទូលទៅនឹង
ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នោះ សូត្រជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

ទទាមិ ន វិកម្យាមិ   យំ មំ យាចន្តិ ព្រាហ្មណា

បភិដ្ឋំ កុញ្ញំ ទត្តិ   ឱបតុយ្ហំ កជុត្តមន្តិ ។

ហៃប្រស្តែងព្រាហ្មណ៍អើយ អញនៅសព្វថ្ងៃនេះ ពុំមានចិត្ត
រន្ធត់ទៅដោយចិត្តកំណាញ់ឡើយ មួយសោតអញនៅសព្វថ្ងៃនេះ ពុំ
មានសំណាល់សំចៃលាក់ នូវទ្រព្យល្អអ្វីមួយនឹងស្នូមនោះ ឥតអង្គីមាន
ឡើយ ឥឡូវនេះ ប្រស្តែងមកសូមដំរីមង្គលដ៏ជាដំរីឧត្តម សមជាវាជ
ពាហនៈដ៏ប្រសើរអំពីអញ អញនឹងប្រទានឲ្យប្រស្តែងឥឡូវនេះហោង។

តេន វុត្តំ ហេតុនោះហោង ព្រះអង្គបានត្រាស់ហើយ
ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះមហាសារីបុត្តត្តេរថា ៖

ហត្ថិក្ខន្ធតោ ឱរុយ្ហ   វាជា ចាកាធិមានសោ
ព្រាហ្មណានំ អនា នានំ   សិរីនំ រដ្ឋរឡនោតិ ។

ហៃបាសារីបុត្តអើយ កាលនោះ ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរបរម
ក្សត្រតែងមានព្រះរាជហឫទ័យសទ្ធាជ្រះថ្លា ទ្រង់ព្រះរាជទានដំរីបច្ច័យ
នាគេន្ទ្រស្រេចហើយ ស្តេចចុះអំពីកដំរីវត្តមង្គល ទ្រង់ប្រទក្សិណ ៣ ជុំ
ហើយស្តេចទតមើលឋានឯណា ពុំទាន់ប្រដាប់សព្វគ្រប់មិញ ព្រះអង្គ
ក៏ឲ្យប្រដាប់បំពេញអស់ឋានទាំងនោះ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ រួចទ្រង់មាន

ព្រះបន្ទូល ហៅពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះឲ្យចូលមក ហើយស្តេច
ចាប់ប្រមោយដំរីវត្ត មានឧបមាបីដូចជាកម្រងផ្កាប្រាក់ ស្តេចដាក់លើ
ដៃព្រាហ្មណ៍ហើយស្រេច ស្តេចយកនូវទឹកកុណ្ឌីមាសដ៏ពេញនីទៅនូវ
ទឹកអប់ ត្រឡប់នូវគន្ធពិដោរ ព្រះអង្គទ្រង់ច្រូចទឹកលើដៃព្រាហ្មណ៍
ហើយព្រះរាជទានដំរីវត្តមង្គលនោះទៅព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះហោង ។

ហៃបាសារីបុត្តអើយ រីងគ្រឿងប្រដាប់ជើងដំរីទាំង ៤ នោះ
សោត មានតម្លៃ ៤ សែនតម្លឹង រីងគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់សងខាងជើង
ដំរីនោះសោត មានតម្លៃ ២ សែនតម្លឹង រីសំពត់រាយផ្កាយមាស
ពាសព្វដ៏ផ្ទៃដំរីនោះសោត មានតម្លៃ ១ សែនតម្លឹង រីងបណ្តាញ
វត្តទាំង ៣ ជាគ្រឿងប្រដាប់រំយោលលើខ្នងដំរីនោះ មានតម្លៃ ៣
សែនតម្លឹង រីងគ្រឿងប្រដាប់ផ្តាល់ដំរីទាំងសងខាងនោះ មានតម្លៃ ២
សែនតម្លឹង រីសំពត់រត្តកម្ពុលពាសក្រាលលើខ្នងដំរីនោះ មានតម្លៃ ១
សែនតម្លឹង រីងគ្រឿងប្រដាប់ពោងដំរីនោះ មានតម្លៃ ១ សែនតម្លឹង
រីមណីវត្តទាំង ៣ ប្រដាប់ចង្កាដំរីនោះ មានតម្លៃ ៣ សែនតម្លឹង
ឯគ្រឿងប្រដាប់ទាំងសងខាងត្រចៀកដំរីនោះ មានតម្លៃ ២ សែនតម្លឹង

វិគ្រឿងប្រដាប់ភ្នកដំរីទាំងសងខាងនោះ មានតម្លៃ ២ សែនតម្លឹង វិមណីវត្តជាគ្រឿងប្រដាប់ប្រមោយដំរីនោះ មានតម្លៃ ១ សែន តម្លឹង វិមណីវត្តប្រដាប់កន្ទុយដំរីនោះ មានតម្លៃ ១ សែនតម្លឹង វិមណីវត្តប្រដាប់ជើងជណ្តើរ តែងនឹងឡើងដំរីនោះ មានតម្លៃ ១ សែនតម្លឹង វិខ្វះដណ្តាំបាយឲ្យដំរីសព្វថ្ងៃនោះ មានតម្លៃ ៩ តម្លឹង វិនឹងស្រដីអស់ទ្រព្យគ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ដំរីនោះ មកផ្សំអស់ទាំងអម្បាលនោះ ត្រូវជាមាស ២ លាន និង ៤ សែនតម្លឹងហោង ។ ឯទ្រព្យក្រៅអំពីនោះទៅ វិមណីវត្តប្រដាប់កង្វេរនោះក្តី វិមុត្តាវត្តប្រដាប់ខ្សែរំយោលស្មេតថ្មីត្រសម្រាប់ដំរីនោះក្តី សឹងមានតម្លៃនឹងកាត់ថ្លៃនោះពុំបានឡើយ ព្រះអង្គឲ្យទានមិនប៉ុន្តែដំរី និងគ្រឿងប្រដាប់នោះឡើយ ហើយស្តេចប្រទានអស់ទាំងពេទ្យហ្ម ទ្រមាក់ រក្សាទាំង ៥០០ ស្តេចឲ្យទៅជាទាន មួយអន្លើនឹងដំរីនោះឯង ។ កាលនោះសេចក្តីអស្ចារ្យកើតមានប្រាកដ ទាំងក្រឡាមហាប្រិមពីងង ក៏កកក្រើកជាដើម ដូចន័យដែលបានពោលរួចមកហើយ ។

តមត្តំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា ។ វិអាថិធមិឯណា

ពុំទាន់ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបាន
ត្រាស់ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងភិក្ខុផងទាំឡាយ សូត្រជា
បាទព្រះគាថាដូច្នោះ ៖

តទាសិ យំ ភីសនកំ	តទាសិ លោមហំសនំ
ហត្ថិណភេ បទិន្ទម្ហិ	មេទនី សមកម្ស្វថ ។
តទាសិ យំ ភីសនកំ	តទាសិ លោមហំសនំ
ហត្ថិណភេ បទិន្ទម្ហិ	ខុភិត្ត នករំ តទា
សមាភុលំ បុរំ អាសិ	យោសោ ច វិបុលោ មហា
ហត្ថិណភេ បទិន្ទម្ហិ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនេតិ ។

ភិក្ខុវេ ហៃភិក្ខុផងទាំងឡាយអើយ នាកាលព្រះវេស្សន្តរ
ព្រះរាជទានដំរីបច្ច័យនាគេន្ទ្រ ទៅព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់នោះ ក៏
កើតអស្ចារ្យជាពន្លឹកមុខគួរខ្លាច នាំឲ្យព្រើព្រួចអស់ទាំងលោមា អស់
ទាំងអ្នកនគរក៏ភ្ញាក់ផ្អើលរវើក សូរស័ព្ទអ៊ុកធីកលាន់ព្វរំពងជាអស្ចារ្យ
ក្រែលែង ក្នុងកាលដែលព្រះវេស្សន្តរព្រះរាជទានដំរីដ៏ប្រសើរ តែង
ធ្វើនូវសេចក្តីចម្រើនដល់អ្នកស្រុកស្រីពិរាស្ត្រព្វដ៏កាលនោះហោង។

ព្រាហ្មណា កិរ ទត្តិណាធារ ហត្ថិ លកិក្ខា ហត្ថិបិដ្ឋ
និសីទិត្វា មហាជនបរិវត្តា នករមជ្ឈេន ទាយីសុ ។

កាលនោះព្រាហ្មណ៍ទាំង ៨ នាក់ មកសូមដំរីបច្ច័យនា-
គេន្ទ្រនៅទ្វាររាជត្បូងនោះបានហើយ ក៏នាំគ្នាឡើងជិះអំពីក្បាលរៀងទៅ
ដល់កន្លែ បរចេញទៅមួយអន្លើនូវអស់បរិវារផងទាំងឡាយប្រមាណ
៥០ នាក់ណ្តាលព្រះនគរនោះឯង ។ រឺអស់មហាជនរមិលមើលទៅ
យល់ដំរីត្នមង្គលហើយ ក៏ស្រដីទៅវិញទៅមកកាន់គ្នាថា អ្នកទាំង
ឡាយអើយ ព្រាហ្មណ៍នេះវាបានដំរីអំពីឯណាបរទៅនោះអេះ អ្នកខ្លះ
រត់ទៅស្រែកដណ្តឹងសួរថា រើយព្រាហ្មណ៍ ប្រស្តែងបានដំរីនោះមក
អំពីណា ក៏បរទៅព្រងើយដូច្នោះហ្នឹ? រាមព្រាហ្មណ៍ស្តាប់ហើយ
ឆ្លើយថា ប្រស្តែងដណ្តឹងធ្វើអ្វី ដំរីព្រះស្តែងឬអ្វីហះ? ដំរីនេះព្រះបាទ
ស្រីវេស្សន្តរព្រះអង្គឲ្យទានយើង ។ យកជិះបរទៅឯងអេះ ងារការអ្វី
នឹងប្រស្តែង ក៏ប្រស្តែងមកដណ្តឹងហ្នឹះ ។ អ្នកខ្លះបូញមាត់ បត់ដុំដៃ
បង្ហាញទៅថា នៃប្រស្តែងដណ្តឹងរកដុំដៃដៅខ្នង ឬមួយចង់ស៊ីផ្លែស្រមម៍
ដៅក្បាលវិញហះ ។ ព្រាហ្មណ៍ស្រដីតែម្ល៉ោះហើយ ក៏បរដំរីនោះចេញ

ទៅដោយទ្វារឯងជើងព្រះនគរនោះហោង ។

រឺអស់អ្នកនគរផងទាំងឡាយ ហេតុតែទេវតាមកអាភៀស
ចិត្តនោះមិញណា ក៏សឹងតែខឹងនឹងព្រះពោធិសត្វនោះមហិមាក្រៃពេក
ហើយបបួលគ្នាទៅជុំនំនៅនាមុខព្រះលាន ស្រដីនូវពាក្យនោះកងរំពង
ឮទៅនាកណ្តាលអាកាស តេជ វត្តំ ហេតុនោះហោង ព្រះអង្គបាន
ត្រាស់ប្រាជ្ញាសពើជួតាញាណ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងព្រះមហា
សារីបុត្តត្ថេរ សូត្រជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

អថេត្ត វត្តតិ សន្ទោ	តុមុលោ ភេរវោ មហា
ហត្ថិណភេ បទិន្ទម្ហិ	ខុភិត្ត ណករំ តទា
អថេត្ត វត្តតិ សន្ទោ	តុមុលោ ភេរវោ មហា
ហត្ថិណភេ បទិន្ទម្ហិ	សិរីនំ រជ្ជវង្សនេតិ ។

ថាហៃបាសារីបុត្តអើយ ព្រះកាលនោះ រឺអស់អ្នកនគរផង
ទាំងឡាយ គេខឹងនឹងអញ្ញតថាគត ត្បិតតែឲ្យទានដំរីមង្គលប្រសើរទៅ
ព្រាហ្មណ៍ ហាក់ដូចនឹងរលើករលឹង ទាំងព្រះនគរនោះឯងហោង ។
ម្ចាស់បាសារីបុត្តអើយ នាកាលអញ្ញតថាគតប្រទានដំរីមង្គល តែងធ្វើ

នូវសេចក្តីចម្រើនដល់អ្នកស្រុកស្រីពិរាស្ត្រ កាលនោះមានសូរស័ព្ទកង
 រំពងទាំងនគរស្រីពិរាស្ត្រនោះមុខគួរស្ងប់ស្ងែងជាពន្លឺក ។ គ្រានោះ ពួក
 អ្នកនគរមានចិត្តខេខឹងនឹងព្រះពោធិសត្វ ព្រោះតែព្រះអង្គព្រះរាជទាន
 ជំរើបថ្វីយនាគេន្ទ្រនោះ ទើបនាំគ្នាឡើងក្រាបបង្គំទូលដល់ព្រះបាទស្រី
 សញ្ញ័យមហារាជដ៏ជាសម្តេចព្រះវររាជបិតា តេជ រុត្តំ ហេតុនោះហោង
 ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលសូត្រជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច	វេសិយាធា ច ព្រាហ្មណ
ហត្តារោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា ។
កេវលោ ចាបិ និកមោ	សិរិយោ ចាបិ សមាភតា
ទិស្វា នាកំ និយ្យមាណំ	តេ រញ្ញោ បដិវេទយុំ ។
វិធមំ ទេវ តេ រដ្ឋំ	បុត្តោ វេស្សន្តរោ តវ
កមំ នោ ហត្តិនំ ទដ្ឋា	នាកំ រដ្ឋស្ស បូជិតំ ។
កមំ នោ កុញ្ញវំ ទដ្ឋា	ន្យសាទន្តំ ឧរទ្ធករំ
ខេត្តញ្ញំ សព្វយុទ្ធាណំ	សព្វសេតំ កដុត្តមំ ។

បណ្តុកម្ពលសញ្ញា	បភិដ្ឋំ សត្តមទ្ធានំ
ទន្ធិ សវាលវីជនី	សេតំ កេលាសសាទិសំ ។
សសេតច្ចត្តំ សុបត្ថេយ្យំ	សាថព្វំ សហត្តិបំ
អត្តយានំ រាជវាហី	ព្រាហ្មណានំ អនា នានន្តិ ។

កាលនោះពួកព្រះរាជបុត្រ ដែលមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ ពួក ឈ្មួញ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួកពលដំរី ពួកពលសេះ ពួកពលរថ ពួកពល ថ្មើរជើង រួមទាំងពួកអ្នកនិគមកុដុម្ពីរ ពួកអ្នកស្រុកស្រីពិរាស្ត្រ កាលបានឃើញព្រាហ្មណ៍បរដំរីចេញទៅដូច្នោះ ក៏មកប្រជុំព្រមល្មមជា មួយគ្នា ហើយក្រាបទូលព្រះមហាក្សត្រថា ទេវ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ វិព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរ ជាព្រះរាជបុត្ររបស់ព្រះ អង្គ មិនបិតដោយនូវគន្លងធម៌ ម្តេចឡើយក៏មកយកដំរីវត្តមង្គល ដ៏ ប្រសើររបស់យើងខ្ញុំ ព្រះរាជទានទៅឱ្យព្រាហ្មណ៍ នាដំរីនោះមាន រស្មីភ្លឺផ្លែកៗ មានចាមរណ្តាយល្អឯរាំងគន្លងបោសព្រះធរណី ហើយ មានភ្នកឯស្តាំនោះឯទន្ធាំ អាចញាំញីអស់សត្រូវផង សមនូវស្វេតថ្លៃត្រ

ជាពរជយានដ៏ប្រសើរ តែងនឹងនាំព្រះមហាក្សត្រ ដ៏មានខ្លួននោះស
 ប្រហែលនឹងភ្នំកែលាសបពិត ដ៏ជាដំរីប្រសើរ ម្តេចឡើយក៏លើកឲ្យទៅ
 ជាទានព្រាហ្មណ៍ សមអ្វីនឹងព្រាហ្មណ៍នោះហ៊ី៖ ឲ្យទានតែដំរីនោះ
 ទៅវ៉ា ម្តេចឡើយក៏ឲ្យទាំងស្ងោតថ្មីត្រ គ្រឿងប្រដាប់ពេទ្យហ្មទាំង ៥០០
 នោះទៅផង វាអស់សោះរលីងជាម្តងហោង ។ លុះអ្នកនគរទាំងឡាយ
 នោះ ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ទើបក្រាបទូលសូត្រជាបាទគាថា
 ដូច្នោះទៀតថា ៖

អង្គ ចានញ សោ ទដ្ឋា	វត្ថុសេនាសនាទិ ច
ឯតំ ខោ ទានបដិរូបំ	ឯតំ ខោ ព្រាហ្មណារមាំ ។
អយំ តេ វំសរាជាដោ	សិរីនំ រដ្ឋវឌ្ឍនោ
កមំ វេស្សន្តរោ បុត្តោ	កដំ ភាទេតិ សញ្ញយ ។
សចេ ត្វំ ន ករិស្សសិ	សិរីនំ វចនំ ឥនំ
មញ្ញោ តំ សហ បុត្តេន	សិរិហត្ថេ ករិស្សវេតិ ។

បពិត្រព្រះសម្មតិទេពក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ ព្រះបាទស្រី
 វេស្សន្តរនោះ ព្រះអង្គគួរតែព្រះរាជទានបាយទឹក សំពត់អាវសារស្បែក

ទីដេក ទីអង្គុយផងទាំងពួង ត្បិតរបស់អស់នេះ សឹងសមគួរដល់ទាន
 ទាំងជារបស់ជាសមគួរដល់ពួកព្រាហ្មណ៍ផង ។ បពិត្រព្រះបាទស្រី
 សញ្ញ័យមហារាជអើយ ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរជាព្រះរាជបុត្ររបស់ព្រះ
 អង្គ បានឡើងគ្រងរាជ្យតព្រះវង្ស តែងទ្រង់ធ្វើសេចក្តីចំរើនដល់អ្នកស្រី
 ពិរាស្ត្រទាំងឡាយ ម្តេចឡើយក៏មកយកដំរីវត្តមង្គល ទៅព្រះរាជទាន
 ដល់ព្រាហ្មណ៍ ។ ស្តីកណ្តាតែព្រះអង្គមិនព្រមធ្វើតាម ពាក្យអ្នកស្រី
 ពិរាស្ត្រនេះទេ អ្នកស្រីពិរាស្ត្រនឹងធ្វើព្រះអង្គព្រមទាំងព្រះរាជបុត្រ ឲ្យ
 លុះនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃគេមិនទេឡើយ ។

ព្រះបាទស្រីសញ្ញ័យមហារាជ ព្រះអង្គទ្រង់ព្រះសណ្តាប់
 សំដីអ្នកស្រីពិរាស្ត្រអស់នោះហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះចិន្តាថា មនុស្សអស់នេះ
 ប្រាថ្នានឹងសម្លាប់បាវេស្សន្តរកូនអញ ទើបទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ សូត្រ
 ជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

កាមំ ជនបទោ មាសិ	រដ្ឋញាបិ វិនស្សតុ
នាហំ សិរីនំ រចនា	រាជបុត្តំ អនុសកំ
បញ្ចាជេយ្យំ សកា រដ្ឋា	បុត្តោ ហិ មម ឱរសោ

កាមំ ជនបដោ មាសិ	រដ្ឋញាមិ វិនស្សតុ
នាហំ សិរីនំ រចនា	រាជបុត្តំ អនុសកំ
បញ្ចេយ្យំ សកា រដ្ឋា	បត្តោ ហិ មម អត្រដោ
ន ចាហំ តស្មី ទុព្ពេយ្យំ	អរិយសីលវតោ ហិ សោ
អសិលោកោមិ មេ អស្ស	ចាបញ្ច បសវេ ពហំ
កមំ វេស្សន្តរំ បុត្តំ	សត្តេន ឃាតយាមសេតិ ។

ទោះយោបីជនបទដែនដីវិនាសបាត់បង់ ទៅយ៉ាងណាក៏

ដោយ អញមិនព្រមបណ្តេញរាជបុត្រ ជាអ្នកឥតទោស ឲ្យថយចេញ
ចាកដែនដីស្រីពិរាស្ត្រ តាមពាក្យអ្នកស្រីពិរាស្ត្រ ផងទាំងឡាយឡើយ
ព្រោះបាវេស្សន្តរជាបុត្រកើតអំពីទ្រូងរបស់អញ កើតអំពីខ្លួនអញ ។
មួយវិញទៀត អញមិនគួរប្រទូសរ៉ាយនឹងបាវេស្សន្តរឡើយ ព្រោះបា
វេស្សន្តរនោះជាអ្នកមានសីលដ៏ប្រសើរ ចុះឲ្យអញសម្លាប់បាវេស្សន្តរ
ដោយគ្រឿងសស្ត្រារុធដូចម្តេចបាន ។

ពួកអ្នកស្រីពិរាស្ត្របានស្តាប់ ព្រះរាជតម្រាស់នោះហើយ
ទើបនាំគ្នាក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទស្រីសញ្ជ័យថា ៖

មា ណំ ធន្តោន សត្តេន   ន ហិ សោ ពន្ធនារហោ

បញ្ចាជេហិ ច ណំ រដ្ឋា   វង្កេ វសតុ បព្វតេតិ ។

បពិត្រព្រះសម្មតិទេពក្សត្រិច្ឆៃប្រសើរអើយ វិព្រះបាទស្រី
វេស្សន្តរ ដ៏ជាព្រះរាជឱរសរបស់ព្រះអង្គនោះ មិនគួរកាប់នឹងដាវ វាយ
នឹងដំបង ចងនឹងខ្សែទេ គ្រាន់តែនឹងបណ្តោញឲ្យទៅនៅឯភ្នំគឺវិវង្កត
បពិត ប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។ ព្រះបាទស្រីសញ្ញ័យទ្រង់ព្រះសណ្តាប់
ពាក្យអ្នកស្រីពិរាស្ត្រទាំងនោះក្រាបទូលដូច្នោះហើយ ទើបទ្រង់មាន
ព្រះបន្ទូលសូត្រជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

ឯសោ ចេ សិរីណំ ឆន្ទោ   ឆន្ទំ ន បនុនាមសេ

ឥមំ សោ វសតុ វត្តិ   កាមេ ច បរិភុញ្ញតុ ។

តតោ វត្សា វិវសនេ   សុរិយស្សក្កមណំ បតិ

សមត្តា សិរិយោ ហុត្វា   រដ្ឋា បញ្ចជយន្តុ នន្តិ ។

ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយអើយ នាបាវេស្សន្តរមានទោសនឹងអ្នក
ទាំងឡាយ នឹងបណ្តោញគាត់ចេញ អញមិនថាអ្វីឡើយ តែសូមឲ្យអ្នក
ទាំងឡាយអត់ទោសគាត់នាព្រឹកនេះសិន ចាំដល់ព្រឹកស្អែកឡើង សឹម

អ្នកទាំងឡាយមកប្រជុំព្រមល្មមជាមួយគ្នា ហើយបណ្តេញគាត់ចេញ
 ទៅហោង ។ រឺព្រះបាទស្រីសញ្ញ័យព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលម៉្លោះ
 ហើយ ក៏ឲ្យដំណើរពួកអ្នកស្រីពិរាស្ត្រ ទៅកាន់ឋានលំនៅអាត្មា
 ទីទៃៗ។ ឯក្រោយនោះឯង ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលប្រើរាជអាមាត្យ
 មួយ ឲ្យនាំពតិមានទៅថ្កានព្រះរាជបុត្រ ។ អាមាត្យនោះទទួលព្រះរាជ
 ឱង្ការហើយ ក៏ទៅកាន់ព្រះរាជនិវេសន៍ព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរ ក្រាបទូល
 ពតិមាននោះសព្វគ្រប់ ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា ។ រឺអាថិធមិឯណា
 ពុំទាន់ប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះព្រះបាទ
 ត្រាស់ហើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងភិក្ខុផងទាំងឡាយ សូត្រ
 ជាបាទព្រះគាថាដូច្នោះថា ៖

ឧដ្ឋេហិ កត្តេ តរមាដោ	កន្ធា វេស្សន្តរំ វេន
សិរិយោ ទេវ តេ កុន្ធា	នេកមា ច សមាភតា
ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច	វេសិយាដោ ច ព្រាហ្មណា
ហត្តាហោហា អនីកដ្ឋា	វចិកា បត្តិការកា

កេរលោ ចាបិ និតមោ

សិរិយោ ចាបិ សមាគតា ។

អស្មា រត្យា វិសេនេ

សុរិយស្សក្កុមនំ បតិ

សមត្តា សិរិយោ ហុត្វា

រដ្ឋា បញ្ចជយន្តិ តំ ។

ស កត្តា តរមាដោ

សិរិរាជេន បេសិតោ

អាមុត្តហត្តាករណោ

សុរត្តោ ចន្ទនច្ឆោសិតោ ។

សីសំ ដ្ឋាតោ ឧទកេ សោ

អាមុត្តមណិកុណ្ណាលោ

ឧចាកមិ បុរំ រម្មំ

វេស្សន្តរនិវេសនំ ។

តត្ថទ្ធស កុមារំ សោ

រមមាណំ សកេ បុរេ

បរិកណ្ណំ អមច្ចេហិ

តិទសានំ វ វាសរំ ។

សោ តត្ថ កត្តា តរមាដោ

កត្តា វេស្សន្តរំ ព្រិ

ទុក្ខន្តេ វេទយិស្សមិ

មា មេ កុដ្ឋ រថេសភ ។

វន្តិត្វា រោទមាដោ សោ

កត្តា រាជានមព្រិ

កត្តា មេសិ មហារាជ

សព្វកាមរសាហារោ

ទុក្ខន្តេ វេទយិស្សមិ

តត្ថ អស្សាសយន្ត មំ ។

សិរិយោ ទេវ តេ កុត្តា	នេតមា ច សមាគតា
ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច	វេសិយាធា ច ព្រាហ្មណា ។
ហត្តារោហា អនីកដ្ឋា	រថិកា បត្តិការកា
កេវលោ ចាបិ និគមោ	សិរិយោ ចាបិ សមាគតា ។
អស្មា រត្យា វិវេសនេ	សុរិយស្សុត្តមនំ បតិ
សមត្តា សិរិយោ ហុត្តា	រដ្ឋា បញ្ចជយន្តិ តន្តិ ។

ភិក្ខុវេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយអើយ កាលនោះព្រះបាទស្រីសញ្ញាយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលនឹងរាជអាមាត្យថា ម្នាលរាជអាមាត្យអើយ ចូរទៅប្រាប់បាវេស្សន្តរឥឡូវនេះឯង ថាបើអ្នកស្រីពិរាស្ត្រផងទាំងឡាយ គេខឹងនឹងបាវេស្សន្តរ ត្បិតតែអ្នកឲ្យទានដំរីវត្ថុមង្គលប្រសើរទៅព្រាហ្មណ៍ ។ រីរាជអាមាត្យទទួលយកព្រះរាជបន្ទូលថ្លៃពិសេសហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំលាទៅកាន់សំណាក់ព្រះបរមពោធិសត្វ ក្រាបទូលព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរថា បពិត្រក្សត្រដ៏ប្រសើរអើយ ក៏ឥឡូវនេះ អស់អ្នកស្រីពិរាស្ត្រផងទាំងឡាយ គេខឹងនឹងព្រះអង្គនេះណាស់ ទោះព្រះរាជទេពីក្តី ព្រះរាជបុត្រក្តី នូវអស់ស្រីព្រះស្នំ ក្រមការភ្នាក់ងារ

ស្រុកស្រែក្រៅលំនៅជនបទ កំណត់ស្រុកតូចធំ សមណព្រាហ្មណា-
ចារ្យ ភ្នាក់ងារ នាយដំរី នាយសេះ នាយរទេះ គេសឹងតែខឹងនឹង
ព្រះអង្គព្រមល្មមអស់ទៅហើយ ។ បពិត្រមហារាជអើយ នាព្រឹកស្អែក
នេះឯង លុះព្រះអាទិត្យរះឡើងហើយ គេនឹងបំបរបង់ព្រះអង្គចេញ
ទៅហោង ។

មហាសត្តោ អាហា ។ ព្រះមហាសត្តព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូល
ទៅនឹងរាជអាមាត្យថា ៖

កិស្មី មេ សិរិយោ កុទ្ធា យោ ន បស្សាមិ ទុក្ខដំ

តំ មេ កត្តេ វិយាចិត្ត កស្មា បញ្ចជយន្តិ មន្តិ ។

ថាម្ចាស់រាជអាមាត្យអើយ ព្រោះរឿងអ្វីបានជាពួកអ្នកស្រី
ពិរាស្ត្រគេខឹងនឹងយើង យើងមើលមិនឃើញអំពើអាក្រក់អ្វីឡើយ ចូរ
អ្នកប្រាប់អំពើអាក្រក់នោះឲ្យយើងបានដឹងផង ចុះហេតុអ្វីបានជាគេនាំ
គ្នាបំបរបង់យើងចេញ ។ រាជអាមាត្យនោះក្រាបបង្គំទូលស្នងថា ៖

ឧត្តា ច រាជបុត្តា ច វេសិយាធា ច ព្រាហ្មណា

ហត្តាហោហា អនីកជ្ជា រិចិកា បត្តិការកា

នាគនាណេន ទ័យន្តិ តស្មា បញ្ចជយន្តិ តន្តិ ។

ពួកឧគ្គជន ពួករាជបុត្រ ពួកឈ្មួញ ពួកព្រាហ្មណ៍ ពួក
ពលជំរី ពួកពលសេះ ពួកពលរថ ពួកពលថ្មើរជើង នាំគ្នាគ្នះតិះដៀល
ខឹងនឹងព្រះអង្គ ព្រោះតែទ្រង់ព្រះរាជទានជំរីបថ្មីយនាគេន្រ្ទ ហេតុហ្នឹង
ហើយ បានជាគេនាំគ្នាបំបរបង់ព្រះអង្គចេញ ។

ព្រះមហាសត្វ ទ្រង់ស្តាប់ហេតុភេទនោះហើយ មានព្រះ
ទ័យសោមនស្សត្រាស់ថា ៖

ហនយំ ចក្កុម្ពហំ ទន្ធិ	កី មេ ពាហិរកំ ធនំ
ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា	មុត្តា វេជ្ជុរិយា មណី
ទត្តិណំ វាមហំ ពាហុំ	ទិស្វា យាចកមាតតេ
ទទេយ្យំ ន វិកម្យេយ្យំ	នានេ មេ រមតី មនោ ។
កាមំ មំ សិរិយោ សព្វេ	បញ្ចាជេន្តុ ហនន្តុ វា
នេវ នាណ វិរិមិស្សំ	កាមំ និទ្ធព្តុ សត្តនាតិ ។

ថាម្ចាស់រាជអាមាត្យអើយ កុំថាតែជំរីបថ្មីយនាគេន្រ្ទ ដែល
អញឲ្យទៅជាទានព្រាហ្មណ៍នោះឡើយ អញគិតសព្វថ្ងៃនេះចង់តែនឹង

ឲ្យអជ្ឈតិកទាន គឺទានក្នុងខ្លួនអញឯងហៈ ឥឡូវនេះព្រាហ្មណ៍វាមក
សូមជំរើបច្ច័យនាគេន្រ្ទ ហៅពាហិរកទាន គឺទានក្រៅអំពីរូបអញ ។ នឹង
ស្តាយថ្វីចៅអាមាត្យអើយ អស់អ្នកស្រីពិរាស្ត្រផងគេខឹងនឹងអញ ត្បិត
អញឲ្យទាននោះ ទោះគេនឹងកាត់ខ្លួនអញជា ៧ កំណាត់ក្តី ក៏អញមិន
ភ្លេចត្រង់ឲ្យទាននោះឡើយ ។

តំ សុត្វា កត្តា នេវ រញ្ញា ច ន នាគបេហិ ទិដ្ឋំ
អត្តនោ មតិយា វ អបរិមិ សាសនំ កថេន្តោ អាហា ។

រាជអាមាត្យស្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះបរមពោធិសត្វហើយ ក្រាប
ថ្វាយបង្គំប្រណាម្យទូលពតិមានដទៃទៀត ហេតុអាមាត្យនោះស្រឡាញ់
ព្រះបរមពោធិសត្វនោះឯង ទើបក្រាបទូលជាបាទគាថាដូច្នោះថា ៖

ឯវន្តំ សិរិយោ អាហុ នេកមា ច សមាគតា
កោត្តិមារាយ តីវេន តិរិមារញ្ជរំ បតិ
យេន បញ្ចាជិតា យន្តិ តេន កច្ចតុ សុព្វតោតិ ។

បពិត្រមហារាជអើយ វីអស់អ្នកស្រីពិរាស្ត្រផងទាំងឡាយ
គេជំនុំព្រមល្មមហើយ គេនឹងបណ្តោញព្រះអង្គ ឲ្យទៅនៅក្នុងអវញ្ញ

បពិត អាស្រ័យនឹងស្ទឹងកោន្តិមារានទីហោង ។

តំ សុត្វា ពោធិសត្តោ ព្រះបរមពោធិសត្វ ទ្រង់ស្តាប់ពាក្យ
រាជអាមាត្យនោះហើយ មានព្រះបន្ទូលថា ប្រពៃហើយរាជអាមាត្យ
យើងនឹងដើរទៅតាមផ្លូវ ជាដំណើរនៃព្រះមហាក្សត្រដែលធ្វើខុសទាំង
ឡាយ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ពួកអ្នកនគរគេបំបរបង់យើង មិនមែនដោយ
ទោសដទៃឡើយ ព្រោះតែយើងឲ្យដំរីវត្តទៅជាទានព្រាហ្មណ៍ បើដូច្នោះ
ទុកបង្អង់ឲ្យយើងឲ្យសត្តសតកមហាទានបាន ១ ថ្ងៃសិន សូមឲ្យអ្នក
នគរបង្អង់ទុកឱកាសឲ្យយើង ១ ថ្ងៃសិន ដល់ព្រឹកស្អែក យើងបាន
ឲ្យទានរួចហើយ សឹមយើងទៅក្នុងថ្ងៃខានស្អែក ហើយទ្រង់សូត្រជា
បាទគាថាដូច្នោះថា ៖

សោហំ តេន កមិស្សាមិ   យេន កច្ឆន្តិ ទូសកា
វត្តិន្ទិវំ មេ ខមថ   យាវ ទានំ ទទាមិហន្តិ ។

យើងនឹងទៅតាមផ្លូវរបស់ក្សត្រដែលធ្វើខុស សូមអ្នកទាំង
ឡាយ អត់ទោសបង្អង់ឲ្យយើង ១ យប់ ១ ថ្ងៃសិន ទម្រាំយើង
ឲ្យទានស្រេច ។

តំ សុត្តា កត្តា រាជអាមាត្យស្តាប់ព្រះបន្ទូលថ្លៃនៃព្រះ
ពោធិសត្វហើយ ក៏ទទួលយកព្រះបន្ទូលពិសេស ទៅក្រាបបង្គំទូលព្រះ
បាទស្រីសញ្ជ័យ មួយអន្លើនឹងអស់អ្នកស្រីពិរាស្ត្រផងទាំងពួង ។

កាលនោះ ព្រះបរមពោធិសត្វមហាបុរសវ័ត្តវិសេស ព្រះអង្គ
ឲ្យដំណើររាជអាមាត្យនោះទៅហើយ ឯក្រោយនោះឯង ព្រះអង្គមាន
ព្រះបន្ទូលបង្គាប់ប្រើសេនាបតីមួយដ៏ជាធំ ថាហែសេនាបតីដ៏ជាធំអើយ
ចូរព្រះស្តែងទៅប្រដាប់នូវជំរីនោះបាន ៧០០, សេះ ៧០០, រទេះ
៧០០, ស្រីកញ្ញា ៧០០, មេគោឆ្មាត់ ៧០០, គោឧសភរាជ ៧០០, ខ្ញុំស្រី
៧០០, ខ្ញុំប្រុស ៧០០ មួយអន្លើនូវបាយទឹក សំពត់អាវសាវស្បែ
មាសប្រាក់កែវកង សព្វពិធីវត្ថុផងទាំងពួង ដោយហោចទៅ សូម្បី
សុរារបស់មិនគួរឲ្យជាទាន ចូរព្រះស្តែងប្រដាប់មហាទាន ឲ្យមាន
សព្វគ្រប់ ។ នាព្រឹកស្អែកនេះ អញនឹងចេញចាយសក្តសតកមហាទាន
ស្រេចហើយ លុះព្រឹកខានស្អែកឡើង អញនឹងចេញអំពីស្រុកនេះទៅ
ហើយ ។ ម្ល៉ោះហើយព្រះអង្គឲ្យដំណើរសេនាបតីនោះទៅកាន់លំនៅ
អាត្មាវិញហោង ។

ឯកកោវ មន្ទិយា វសនដ្ឋានំ កន្ធា សិរិសយនបិដ្ឋេ
ទិសីទិត្វា តាយ សន្ទិ កថំ បរត្តេសិ ។ ឯក្រោយនោះឯង ព្រះបរម
ពោធិសត្វព្រះអង្គលីលា ទៅកាន់ឋានលំនៅនាងមទ្រីតែមួយព្រះអង្គ
ទ្រង់គង់លើខ្នងកម្រាលមានសិរិស្សស្តីហើយ ហើយសំណេះសំណាល
ជាមួយនឹងព្រះនាងមទ្រីនាកាលណោះហោង ។

តមត្ថំ បកាសេន្តោ សត្តា អាហា ។

វិអាចិធមិឯណាពុំប្រាកដ បទព្រះបាលីឯណាពុំទាន់ចែងច្បាស់ លុះ
ព្រះបានត្រាស់ហើយ ព្រះអង្គបន្ទូលនឹងភិក្ខុផងទាំងឡាយ សូត្រជាបាទ
គាថាដូច្នោះថា ៖

អាមន្តយិត្ត រាជា នំ មន្ទិ សព្វដ្ឋសោភិទី
យំ តេ កញ្ចិ មយា ទិដ្ឋំ ធនំ ធម្មញ្ញុ វិជ្ជតិ
ហិរញ្ញំ វា សុវណ្ណំ វា មុត្តា វេន្យរិយា ពហូ
សព្វន្តំ និទហោយ្យាសិ យញ្ច តេ បេត្តិកំ ធនន្តិ ។

ភិក្ខុវេ ម្នាលភិក្ខុផងទាំងឡាយអើយ ព្រះកាលនោះ ព្រះ
បាទស្រីវេស្សន្តរ ស្តេចមានព្រះបន្ទូលទៅនឹងព្រះនាងមទ្រីទេវីថា ម្នាល

ឡើយ ។

ព្រះនាងមន្រីទ្រង់ស្តាប់ហើយ ថ្វាយបង្គំប្រណាម្យទូលថា
បពិត្រព្រះបាទស្រីវេស្សន្តរដ៏ជាស្វាមីខ្ញុំអើយ ព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូល
នោះ គាប់ប្រពៃពិតពេកណាស់ហោង ។ ទើបព្រះមហាសត្វប្រទាន
ឱវាទដំបូន្មានតទៅទៀតថា ៖

បុត្តេសុ មន្ទិ ទយេសិ សស្សុយា សស្សុរម្ហិ ច
យោ ច តំ ភត្តា មញ្ញេយ្យ សក្កច្ចន្តំ ឧបដ្ឋហោ ។

ថាម្ចាស់នាងមន្រីអើយ អំណើះអស់នឹងអញទៅហើយ ក៏ចូរ
នាងរក្សាកូនទាំងពីរឯក្រោយ ហើយឲ្យនាងបម្រើអ្នកទាំងពីរដ៏ជាមេ
ក្មេក បាក្មេក និងអ្នកដែលមកជាភស្តុវបស់នាង ដោយនូវវត្ថុប្រតិបត្តិ
ទាំងពួងហោង ។

នោ ចេ តំ ភត្តា មញ្ញេយ្យ មយា វិប្បវសេន តេ
អញ្ញំ ភត្តារំ បរិយេស មា កិលិត្ត មយា វិណតិ ។

ថាម្ចាស់នាងមន្រីអើយ កាលណាបើអំណើះអំពីអញទៅ
ហើយ ទោះយោបីមានអ្នកឯណាមួយ គេប្រាថ្នាចង់បាននាងជាប្រពន្ធ

ក៏ចូរនាងទៅនៅបម្រើគេជាភស្តុភារ៖ កុំបីមានសេចក្តីព្រួយលំបាក
ព្រោះការព្រាត់ប្រាសចាកអញនេះឡើយ ។

ព្រះនាងមន្ត្រីទ្រង់ស្តាប់ហើយ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ហេតុអ្វីហ្ន៎
ក៏ព្រះរាជស្វាមីត្រាស់ព្រះវាចាដូច្នោះ ទើបព្រះនាងក្រាបបង្គំទូលថា
បពិត្រព្រះសម្មតិទេពក្សត្រិះប្រសើរអើយ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គមានព្រះ
បន្ទូលនូវពាក្យមិនគួរគប្បីដូច្នោះ ។ ទើបព្រះមហាសត្វមានព្រះបន្ទូល
តបថា មន្ត្រីនាងអើយ ឥឡូវនេះ អ្នកស្រីពីរស្រ្តីផងទាំងឡាយគេខឹង
នឹងអញ ត្បិតតែអញឲ្យទានជំរើក្នុងមង្គលប្រសើរនោះ ឥឡូវគេបណ្តេញ
អញចេញចាកស្រុកនេះ អញនៅតែថ្ងៃនេះឯង នាថ្ងៃព្រឹកស្អែកនោះ
អញនឹងឲ្យសត្តសតកមហាទាន លុះថ្ងៃគម្រប់បី អញនឹងចេញចាក
ស្រុកនេះទៅហោង ហើយព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលជាបាទគាថាដូច្នោះថា

អមាំ ហិ រណំ កត្តាមិ យោរំ វាឡមិកាយុតំ
សំសយោ ជីវិតំ មយ្ហំ ឯកកស្ស ព្រហ្មារណេតិ ។

ម្ចាស់នាងមន្ត្រីហើយ អញនឹងចេញទៅនៅ នាព្រៃហោម-
ពាន្តនាយ ច្រឡំនឹងទៅនូវសត្វម្រឹគបក្សីផងទាំងឡាយច្រើន ជាដើមគឺ

រាជសីហ៍ ជំរីព្រៃ រមាំង រមាស ដេរដាសនីទៅនូវខ្លាធំ ខ្លាជំបង
ទន្សោង ខ្លោង គោព្រៃផងច្រើន ។ មទ្រីនាងអើយ ជីវិតអញមួយនេះ
អញនឹងសង្ស័យថារស់នៅនោះពុំមានឡើយ ។ តេន រុត្តំ ហេតុនោះ
ហោង ព្រះអង្គបានត្រាស់ហើយ មានព្រះបន្ទូលនឹងភិក្ខុផងទាំងឡាយ
សូត្រជាបាទគាថាដូច្នោះថា ៖

តមព្រិ រាជបុត្តិ	មទ្ធិ សព្វដ្ឋសោភណ
អភុម្មេ កចំ នុ កណាសិ	ចាបកំ វត កាសសិ
នេស ធម្មោ មហារាជ	យំ ត្វំ កច្ឆេយ្យ ឯកកោ
អហំមិ តេន កច្ឆាមិ	យេន កច្ឆសិ ខត្តិយ ។
មរណំ វា តយា សទ្ធិ	ដីវិតំ វា តយា វិណា
តទេវ មរណំ សេយ្យោ	យព្វោ ដីវេ តយា វិណា ។
អក្កិ ឧជ្ជាលយិត្វាន	ឯកជាលសមាហិតំ ។
តត្ថេវ មរណំ សេយ្យោ	យព្វោ ដីវេ តយា វិណា ។
យថា អារញ្ញកំ ឆាកំ	ទន្ធិ អន្ទេតិ ហត្ថជី

ជេស្ឋន្តំ	កិរិទុក្កេសុ	សមេសុ	វិសមេសុ	ច
ឯវន្តំ	អនុកច្ឆាមិ	បុត្តេ	អាទាយ	បច្ឆតោ
សុភរា	តេ	ភរិស្សាមិ	ន	តេ ហោស្សាមិ ទុព្ពរាតិ ។

កោ សារីបុត្ត ហោសារីបុត្រអើយ វិសម្តេចព្រះភគវតីនាង
មទ្រី ដ៏ប្រកបនូវបញ្ចពិធកល្យាណំ ជាព្រះរាជបុត្រី ស្រ្តីត្រកូលសំបូរ
ជាតិព្រះបាទមទ្ធរាស្ត្រនោះ ព្រះនាងឮព្រះបន្ទូលព្រះបរមពោធិសត្វ
ហើយ ព្រះនាងទ្រង់ព្រះកន្សែងសោយសោកថា បពិត្រព្រះសម្មតិ
ទេព មហារាជក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ វិព្រះបន្ទូលព្រះអង្គនោះ យល់
អាក្រក់ក្រៃពេក មិនសុភាពដោយនូវគន្លងធម៌ឡើយ ។ អម្ចាស់
វិសេសខ្ញុំអើយ ព្រះអង្គនឹងស្តេចដើរទៅត្រង់ឋានឯណាមិញ ក៏អញខ្ញុំ
នឹងពមេក្រស្នា បណ្តើរបានជាលឺទៅដោយនូវផ្លូវនោះហោង ។ បពិត្រ
ក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ ថាបើអញខ្ញុំប្រាសនិរាសពីព្រះអង្គហើយ អញខ្ញុំ
នឹងយកឧសមកគរប្រមាណកំពស់ភ្នំ ហើយអញខ្ញុំនឹងយកភ្លើងមកដុរ
ឱ្យឆេះឡើង ដ៏មានអណ្តាតភ្លើងនោះស្មើគ្នាល្អហើយ ខ្ញុំនឹងលោតចុះ
ក្នុងភ្លើងនោះឲ្យស្លាប់ទៅវិញ ក៏ប្រសើរក្រៃពេកហោង ។ បពិត្រព្រះ

បាទស្រីវេស្សន្តរអម្ចាស់វិសេសខ្ញុំអើយ ព្រះអង្គដូចជាបាដំរីដើរត្រាច់
ក្នុងព្រៃសព្វជ្រោះជ្រលងដងភ្នំទាំងពួង ឯខ្ញុំម្ចាស់សោតដូចមេដំរី
បណ្តើរកូនទាំងពីរ តាមដោយគន្លងព្រៃភ្នំទាំងពួងនោះដែរ ។

ឯវំ រត្នា បុន សោ ទិដ្ឋបុព្វំ វិយ ហិមវន្តប្បទេសំ វណ្ណន្តិ
អាហា ។ វិសម្តេចព្រះភគវតីនាងមទ្រី ព្រះនាងទ្រង់ព្រះកន្សែងម្តោះ
ហើយក្នុង ព្រះនាងសរសើរព្រៃហោមពាន្តឋានប្រទេសមានប្រការនោះ
ផ្សេងៗ ទូលព្រះពោធិសត្វ ហាក់ដូចជាព្រះនាងបានយល់ពីមុនមក
ហើយ ទ្រង់សូត្រជាបាទគាថាទាំងឡាយដូច្នោះ ៖

ឥមេ កុមារ បស្សន្តោ	មញ្ញាកេ បិយកាលិនេ
អាសិនេ វនកុម្ភស្មី	ន វន្ទស្ស សវិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារ បស្សន្តោ	មញ្ញាកេ បិយកាលិនេ
កីឡន្តេ វនកុម្ភស្មី	ន វន្ទស្ស សវិស្សសិ
ឥមេ កុមារ បស្សន្តោ	មញ្ញាកេ បិយកាលិនេ
អស្សមេ វម្មណីយម្ហិ	ន វន្ទស្ស សវិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារ បស្សន្តោ	មញ្ញាកេ បិយកាលិនេ

កីឡាន្តេ អស្សមេ រម្មេ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មាលទារី អលង្គតេ
អស្សមេ រមណីយម្ហិ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
ឥមេ កុមារេ បស្សន្តោ	មាលទារី អលង្គតេ
កីឡាន្តេ អស្សមេ រម្មេ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ នច្ចន្តេ	កុមារេ មាលទារិនេ
អស្សមេ រមណីយម្ហិ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ នច្ចន្តេ	កុមារេ មាលទារិនេ
កីឡាន្តេ អស្សមេ រម្មេ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ មាតង្គិ	កុញ្ញវំ សដ្ឋិហាយនំ
ឯកំ អរញ្ញេ វិចរន្តំ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខសិ មាតង្គិ	កុញ្ញវំ សដ្ឋិហាយានំ
សាយំ ចាតោ វិចរន្តំ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ករណាសដ្ឋស្ស	យូចស្ស បុរតោ រជំ

កោញ៉ា កាហតិ មាតដ្ឋោ	កុញ្ចោ សដ្ឋិហាយនោ
តស្ស តំ ននតោ សុត្វា	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
ឧភតោ វេរិកាសេ	យនា នក្ខសិ កាមនំ
វេន វាឡមិកាកិណ្ណោ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
មិតំ ទិស្វាន សាយណ្ណំ	បញ្ចមាលិនិមាតតំ
កិបុរិសេ ច នច្ចន្តេ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យនា សុស្សសិ និក្យោសំ	សន្ទមាឆាយ សិទ្ធកុយោ
តីតំ កិបុរិសានញ្ច	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យនា សុស្សសិ និក្យោសំ	តិរិតព្ភរចារិនោ
វេសមាណស្សលូកិស្ស	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យនា សីហស្ស ព្យក្សស្ស	ខត្តស្ស កវយស្ស ច
វេន សុស្សសិ វាឡានំ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។
យនា មោរិហិ បរិកិណ្ណំ	វេហិនំ មត្តកាសិនំ
មោរំ នក្ខសិ នច្ចន្តំ	ន រដ្ឋស្ស សរិស្សសិ ។

យទា មោរីហិ បរិកិណ្ណំ	អណ្ណាជំ ចិត្របេក្ខុណំ
មោរំ ទក្ខុសិ នច្ចន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា មោរីហិ បរិកិណ្ណំ	ជីលតីរំ សិខណ្ឌានំ
មោរំ ទក្ខុសិ នច្ចន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខុសិ ហោមន្តេ	បុប្ផិតេ ធរណីរុហោ
សុរភិសម្បវាយន្តេ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ហោមន្តិកេ មាសេ	ហារិតំ ទក្ខុសិ មេទនី
ឥន្ទកោបកសញ្ញន្តំ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ទក្ខុសិ ហោមន្តេ	បុប្ផិតេ ធរណីរុហោ
កុដជំ ពិម្ពជាលញ្ច	បុប្ផិតំ លោទបន្ទកំ
សុរភិសម្បវាយន្តេ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសិ ។
យទា ហោមន្តិកេ មាសេ	រំ ទក្ខុសិ បុប្ផិតំ
ឱបុច្ឆានិ បទុមាជិ	ន រជ្ជស្ស សរិស្សសីតិ ។

បពិត្រមហារាជក្សត្រៃវែប្រសើរអើយ វិព្រាហោមពាន្តនោះ

សប្បាយក្តាត់ហោង កាលបើយើងទៅដល់ហើយ រីក្មេងទាំងពីរនេះ
 នាកាលថ្ងៃសៀល វានឹងច្រៀងរំលេង ដោយនៅនាដង្គំព្រៃនោះ
 មានសម្លេងមូលសសូល ក្រាំងក្រអៅជ្រៅជ្រះ សមនូវស័ព្ទដ៏ពិរោះ
 សមព្រះអង្គនឹងសប្បាយ ក្នុងព្រះហឫទ័យម្រាំងឡើយ ព្រះអង្គនឹង
 នឹករលឹកមកកាន់រាជ្យសម្បត្តិឯអាយ ។

បពិត្រមហារាជក្សត្រៃវែងប្រសើរអើយ វិបាកវិវិត្រៃដ៏ល្អដ៏មាន
 ចាមរ នោះល្អាយល្អងរាំងគន្លងបោសព្រះធរណី ដ៏មានសម្បុរនោះ
 ខៀវ បីដូចផ្ទៃមហាមេឃ ដ៏មានភ្នកធំល្អ ទោះល្ងាចក្តី ព្រឹកក្តី វាដើរ
 ទៅមុន ញីខ្លោងទាំងឡាយ ហើយវាស្រែកស្ងៀរសម្លេងដូចក្រៀល
 សមនឹងសប្បាយព្រះរាជហឫទ័យ ម្រាំងឡើយ ក៏នឹងនឹករលឹកមកកាន់
 រាជ្យសម្បត្តិឯអាយ ។ វិពពួកកិន្ទរផងទាំងឡាយ បីដូចនូវមនុស្សសឹង
 ដ៏មានរូបឆោមនោះល្អស្រឡះស្រលូតល្អូតល្អៅ ស្រដៅស្រដើខ្លះរាំ ខ្លះ
 ច្រៀង ខ្លះបណ្តើរគ្នាលេងដោយសងខាងមុចលិន្ទនទី ដ៏មីរដេរជាស
 បីដូចជារបាំរំពេន មានព្វដ៏ជេតុត្តរនគរនោះឯងហោង ថាបើព្រះអង្គ
 យល់ហើយ ម្រាំងឡើយ នឹងនឹករលឹកមកកាន់រាជ្យសម្បត្តិឯអាយ ។

បពិត្រព្រះមហាក្សត្រថ្លៃប្រសើរអើយ វិភ័គីវីវង្គតបពិតនោះ មានប្រាសាទគុហាសឹងមាស ជាសសឹងប្រាក់ផងច្រើន ច្រឡំនីទៅនូវ ក្លោក ប៉ោលតោក តារ៉ៅ វិទីកនោះសោតសឹងដំហូរមក ដ៏មានសូរ សំព្វនោះ ពីពោះស្មើបីដូចអ្នកសេពសមផ្លុំប្រគំនូវតូរ្យតន្ត្រី ឮដំជេតុត្តរ នគរនោះហោង ថាបើព្រះអង្គយល់ហើយ ម្រាំងឡើយនឹងនឹក រលឹកមកកាន់ រាជសម្បត្តិឯអាយ ។

បពិត្រមហារាជក្សត្រថ្លៃដ៏ប្រសើរអើយ វិម្រឹគផងទាំងឡាយ ច្រើនជាដើម គឺរាជសីហ៍ ដំរីព្រៃ រមាំង រមាស ខ្លាធំ ខ្លាដំបង គោព្រៃ ផងផ្សេងៗ សឹងដ៏អ្នកដល់គ្នាទៅវិញទៅមក បោលដេញគ្នាលេង ថាបើព្រះអង្គបានយល់ហើយ ម្រាំងឡើយនឹងនឹករលឹកមកកាន់រាជ្យ សម្បត្តិឯអាយ ។

មួយនីសោត ទោះល្ងាចក្តី ព្រឹកក្តី អម្ចាស់នឹងលីលាទៅ ក្រសាលនៅក្រោមម្លប់ជ្រៃក្តី ម្លប់ព្រីងក្តី អម្ចាស់ទតរមិលមើលទៅ ពពួកក្លោកញីឈ្មោលទាំងឡាយ សឹងដ៏ច្រើនក្តាត់ហោង សឹងដ៏មាន របៀបស្លាប នូវកន្ទុយនោះល្អ មានផ្ទុត់កនោះខៀវ មានសិរនោះវែង

មានកំណើតនោះពីរដង គឺថាពងហើយញាស់ចេញជាកូន រឺក្លោក
ឈ្មោលសោត តែងនឹងពងកំទារក្លោកញី ។ ជាបរិពារតែងនឹងរាំពេន
ពងលេង ថាបើអម្ចាស់បានយល់ហើយ សមអម្ចាស់សប្បាយក្នុង
ព្រះរាជហឫទ័យ ម្រាំងឡើយ នឹងទ្រង់នឹករលឹកមកកាន់រាជ្យសម្បត្តិ
ឯអាយ ។

បពិត្រមហារាជអើយ រឺឈើផងទាំងឡាយ ដុះពូជសងខាង
ផ្លូវ ផ្ទាល់នោះសោត ដ៏មានខ្លែងគង់ បំពង់កាំ ផ្កាស ពុំសែនទេស
កាកេស កណ្តិការ ក្តាំងដា ខ្លឹងក្នុងម្ត សមនូវសុរភី ចម្ប៉ាចំប៉ី សឹងដ៏មាន
ក្លិននោះ ពិដោរ កាលណាបើខ្យល់បក់ហើយផុំហ្វូងត្រឡប់ក្រែពេក ។
មួយនីសោត បើអម្ចាស់នឹងចង្រ្កមពូជផ្ទាល់មុចូលិន្ទស្រះ ក៏ព្រះអង្គនឹង
ទត រមិលមើលទៅពូជផ្ទៃស្រះនោះ ដ៏មានផ្កាឈូកច្រាល ឈូកស
ដ៏រីករន្ទាល នីទៅនូវស្បៀងដ ឧត្យលចង្កុលណី ព្រលឹត លំចង់
សឹងដ៏រីកស្កុសស្កាយពណ្ណរាយសោភា សឹងដ៏មានទឹកនោះថ្លាត្រជាក់
ជាពំនាក់នៃត្រីផងដ៏មានច្រាំងនោះទាប កំពង់នោះរាបបីដូចនូវស្រះ
មានពូជដេតុត្តរនគរនេះឯងហោង ។

ឯវំ មន្ទី ហោមវន្តវាសិនី វិយ ឯត្តកាហិ កាថាហិ ហិមវន្ត
 វណ្ណសិ ។ វិសម្តេចព្រះភគវតីព្រះនាងមទ្រី ដ៏ប្រកបនូវបញ្ចពិធា
 កល្យាណីដ៏ជាស្រីវត្តឧត្តម សមនូវទម្រង់ កំពស់ប្រពៃ បានអភិសេក
 ជាឯកអគ្គមហេសី ព្រះនាងសរសើរព្រៃហោមពាន្ត ហាក់ដូចព្រះនាង
 ធ្លាប់គង់នៅព្រៃហោមពាន្ត មកជាយូរអង្វែងហើយ ទើបព្រះនាងសម្តែង
 ថ្លែងដំណើរនិយាយស្រាយប្រាយប្រាប់ព្រះមហាក្សត្រ សូត្រជាបាទ
 គាថានូវប្រការអម្បាលណោះឯងហោង ។

ហិមវន្ត និដ្ឋិតំ បពិត្រអើយ អាត្មាភាពសំដែងថ្លែងព្រះធម៌
 វិសេសទេសនា ព្រះមហាជាតក៏កណ្តាហោមពាន្តនេះមិញ ដ៏ប្រដាប់
 ប្រដានីទៅនូវគាថា ១៣៤ គាថា ក៏ចប់បរិបូណ៌សមគួរ ដោយនូវ
 វេលានេះឯងហោង ។ ២២៥

(ចប់កណ្តាហោមពាន្តទី ២ តែប៉ុណ្ណោះ)

វាយខំព្យាទ័រសាឡើងវិញ

ដោយ

លោកគ្រូរោងចារ្យ ឈឹម សំបូរ

និង

ត្រួតពិនិត្យកែសម្រួលអក្ខរាវិរុទ្ធ

ដោយ

លោកគ្រូ ធម្មនាថ ផលប្រសិទ្ធិ

ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ ជូនជាធម្មទាន តាមរូបសាយ

សព្វទានំ ធម្មទានំ ជិនាតិ ធម្មទានឈ្នះអស់ទានទាំងពួង